

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

donderdag

jeudi

28-02-2002

28-02-2002

18:05 uur

18:05 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schrifelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV	Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)
CRABV	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN	Plenum (witte kaft)	PLEN	Séance plénière (couverture blanche)
COM	Commissievergadering (beige kaft)	COM	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : publicaties@deKamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : publications@laChambre.be
---	--

INHOUD

Berichten van verhindering	1
WETSONTWERPEN EN -VOORSTELLEN	1
Wetsontwerp betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1583/1 tot 7)	1
- Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet van ... betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1584/1)	1
<i>Algemene besprekking</i>	1
<i>Sprekers: Paul Timmermans, rapporteur, Trees Pieters, Pierrette Cahay-André, Maggie De Block, Jean-Marc Delizée, Joos Wauters</i>	
<i>Besprekking van de artikelen</i>	15
<i>Sprekers: Trees Pieters, Fred Erdman</i>	
Wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1363/1 tot 6)	18
<i>Algemene besprekking</i>	18
<i>Besprekking van de artikelen</i>	33
<i>Sprekers: Alfons Borginon, Jef Tavernier, rapporteur, Yves Leterme, voorzitter van de CD&V-fractie, Paul Tant, Didier Reynders, minister van Financiën, Frieda Brepoels, voorzitter van de VU&ID-fractie, Hugo Coveliers, voorzitter van de VLD-fractie</i>	
REGLEMENT VAN DE KAMER	34
Voorstel van huishoudelijk reglement van de commissie voor de Naturalisaties (terug naar de commissie gestuurd op 19 juli 2001) (1328/1 tot 5)	34
<i>Algemene besprekking</i>	35
<i>Besprekking van de artikelen</i>	35
<i>Spreker: Arnold Van Aperen, rapporteur</i>	
WETSVOORSTELLEN	35
Verzonden wetsvoorstel naar een andere commissie	35
Inoverwegingneming van voorstellen	36
<i>Urgentieverzoeken</i>	36
<i>Sprekers: Yvan Mayeur, Tony Van Parys, Thierry Giet</i>	
NAAMSTEMMINGEN	37
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Josy Arens over "het verlenen van penitentiair verlof aan gevaarlijke gedetineerden" (nr. 1125)	37
<i>Sprekers: Josy Arens, Vincent Decroly</i>	
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "de nieuwe escalatie van geweld in het Nabije Oosten"	38

SOMMAIRE

Excusés	1
PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI	1
Projet de loi relatif à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1583/1 à 7)	1
- Projet de loi modifiant le Code judiciaire à propos de la loi du ... relative à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1584/1)	1
<i>Discussion générale</i>	1
<i>Orateurs: Paul Timmermans, rapporteur, Trees Pieters, Pierrette Cahay-André, Maggie De Block, Jean-Marc Delizée, Joos Wauters</i>	
<i>Discussion des articles</i>	15
<i>Orateurs: Trees Pieters, Fred Erdman</i>	
Proposition de loi de M. Hugo Coveliers modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat (1363/1 à 6)	18
<i>Discussion générale</i>	18
<i>Discussion des articles</i>	33
<i>Orateurs: Alfons Borginon, Jef Tavernier, rapporteur, Yves Leterme, président du groupe CD&V, Paul Tant, Didier Reynders, ministre des Finances, Frieda Brepoels, présidente du groupe VU&ID, Hugo Coveliers, président du groupe VLD</i>	
RÈGLEMENT DE LA CHAMBRE	34
Proposition de règlement d'ordre intérieur de la commission des Naturalisations (renvoyée en commission le 19 juillet 2001) (1328/1 à 5)	34
<i>Discussion générale</i>	35
<i>Discussion des articles</i>	35
<i>Orateur: Arnold Van Aperen, rapporteur</i>	
PROPOSITIONS DE LOI	35
Renvoi d'une proposition de loi à une autre commission	35
Prise en considération de propositions	36
<i>Demandes d'urgence</i>	36
<i>Orateurs: Yvan Mayeur, Tony Van Parys, Thierry Giet</i>	
VOTES NOMINATIFS	37
Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Josy Arens sur "l'octroi de congés pénitentiaires à des détenus dangereux" (n° 1125)	37
<i>Orateurs: Josy Arens, Vincent Decroly</i>	
Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "la nouvelle escalade de la violence au Moyen-Orient" (n° 1033)	38

(nr. 1033)		
<i>Sprekers: Ferdy Willems, Leen Laenens</i>		<i>Orateurs: Ferdy Willems, Leen Laenens</i>
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "de Westelijke Sahara" (nr. 1071)	40	Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "le Sahara occidental" (n° 1071)
<i>Spreker: Ferdy Willems</i>		<i>Orateur: Ferdy Willems</i>
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "het niet overmaken, op het einde van de legislatuur, van ministeriële archieven aan het Algemeen Rijksarchief" (nr. 1112)	41	Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "la non-transmission, à la fin de la législature, d'archives ministérielles aux Archives générales du Royaume" (n° 1112)
<i>Sprekers: Ferdy Willems, Muriel Gerkens, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie</i>		<i>Orateurs: Ferdy Willems, Muriel Gerkens, présidente du groupe ECOLO-AGALEV</i>
Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van:	43	Motions déposées en conclusion des interpellations de:
- de heer Koen Bultinck over "mogelijke vervalsingen bij landbouw" (nr. 1137)		- M. Koen Bultinck sur "d'éventuelles falsifications au ministère de l'Agriculture" (n° 1137)
- mevrouw Annemie Van de Castele over "mogelijke corruptie bij ambtenaren van DG 4" (nr. 1138)		- mevrouw Annemie Van de Castele sur "une éventuelle corruption dans le chef de fonctionnaires de la DG 4" (n° 1138)
- de heer Hubert Brouns over "de interne problemen bij DG 4 en de afbakening van de risicoperiode" (nr. 1143)		- M. Hubert Brouns sur "les problèmes internes qui se posent à la DG 4 et la délimitation de la période à risques" (n° 1143)
- mevrouw Martine Dardenne over "de pcb- besmetting" (nr. 1144)		- mevrouw Martine Dardenne sur "la contamination aux PCB" (n° 1144)
- de heer Paul Tant over "de pcb-crisis en de 33 'vergeten' stalen" (nr. 1145)		- M. Paul Tant sur "la crise des PCB et les 33 échantillons 'oubliés'" (n° 1145)
- de heer Luc Paque over "de pcb-crisis" (nr. 1146)		- M. Luc Paque sur "la crise PCB" (n° 1146)
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Koen Bultinck over "de Copernicushervorming als camouflage voor politieke benoemingen" (nr. 1107)	44	Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Koen Bultinck sur "l'utilisation de la réforme Copernic pour camoufler des nominations politiques" (n° 1107)
<i>Sprekers: André Smets, Marie-Thérèse Coenen</i>		<i>Orateurs: André Smets, Marie-Thérèse Coenen</i>
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "de recente veroordeling van België in verband met de uitwijzing van zigeuners" (nr. 1132)	46	Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "la récente condamnation de la Belgique en ce qui concerne l'expulsion de Tsiganes" (n° 1132)
<i>Sprekers: Ferdy Willems, Vincent Decroly</i>		<i>Orateurs: Ferdy Willems, Vincent Decroly</i>
Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1583/1 tot 6)	49	Amendements et articles réservés du projet de loi relatif à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1583/1 à 6)
<i>Spreker: Jo Vandeurzen</i>		<i>Orateur: Jo Vandeurzen</i>
Geheel van het wetsontwerp betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1583/6)	51	Ensemble du projet de loi relatif à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1583/6)
<i>Sprekers: André Smets, Colette Burgeon, Marcel Bartholomeeuussen, André Schellens, Jean Depreter, François Dufour, Mirella Minne, Kristien Grauwels, Annemie Van de Castele</i>		<i>Orateurs: André Smets, Colette Burgeon, Marcel Bartholomeeuussen, André Schellens, Jean Depreter, François Dufour, Mirella Minne, Kristien Grauwels, Annemie Van de Castele</i>
Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet van ... betreffende de bescherming tegen geweld,	52	Projet de loi modifiant le Code judiciaire à propos de la loi du ... relative à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail

pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1584/1)		(1584/1)	
Aangehouden amendementen van het wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1363/1 tot 6)	52	Amendements réservés de la proposition de loi de M. Hugo Coveliers modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant àachever la structure fédérale de l'Etat (1363/1 à 6)	52
Geheel van het wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1363/5)	53	Ensemble de la proposition de loi de M. Hugo Coveliers modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant àachever la structure fédérale de l'Etat (1363/5)	53
Voorstel van huishoudelijk reglement van de commissie voor de Naturalisaties (1328/5)	54	Proposition de règlement d'ordre intérieur de la commission des Naturalisations (1328/5)	54
<i>Spreker: François Dufour</i>		<i>Orateur: François Dufour</i>	
Goedkeuring van de agenda	54	Adoption de l'agenda	54
BIJLAGE	57	ANNEXE	57
STEMMINGEN	57	VOTES	57
DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN	57	DETAIL DES VOTES NOMINATIFS	57
INTERNE BESLUITEN	64	DECISIONS INTERNES	64
VOORSTELLEN	64	PROPOSITIONS	64
Inoverwegneming	64	Prise en considération	64

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 28 FEBRUARI 2002

18:05 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 28 FÉVRIER 2002

18:05 heures

De vergadering wordt geopend om 19.23 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 19.23 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présente lors de l'ouverture de la séance:
Laurette Onkelinx.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

**Berichten van verhinderung
Excusés**

Simonne Leen, wegens ziekte / pour raison de santé;
Geert Bourgeois, Muriel Gerkens, Jef Valkeniers, wegens ambtsplicht / pour obligation de mandat;
Michèle Gilkinet, wegens persoonlijke aangelegenheden / pour convenances personnelles;
Lode Vanoost, buitenlands / à l'étranger;
Pierre Chevalier, Europese Conventie / Convention européenne;
Gerolf Annemans, Georges Clerfayt, Raad van Europa / Conseil de l'Europe.

Wetsontwerpen en -voorstellen**Projets et propositions de loi****01 Wetsontwerp betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1583/1 tot 7)**

- Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet van ... betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1584/1)

01 Projet de loi relatif à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1583/1 à 7)

- Projet de loi modifiant le Code judiciaire à propos de la loi du ... relative à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1584/1)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze twee wetsontwerpen te wijden. (*Instemming*)
Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux projets de loi. (*Assentiment*)

**Algemene bespreking
Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

01.01 **Paul Timmermans**, rapporteur: Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, au moment de prendre la parole, j'éprouve une certaine inquiétude. Je me demande si le fait de faire en sorte que les séances du jeudi durent systématiquement jusqu'à des heures tardives ne procède pas du harcèlement moral. C'est une question que nous devrons sans doute nous poser après avoir examiné la loi.

Le président: Monsieur le rapporteur, il fut une période où nous avions des séances de nuit deux ou trois fois par semaine. C'était il y a une vingtaine d'années. A ce moment-là, le harcèlement était peut-être présent.

De voorzitter: Ooit vergaderden wij één of twee keer per week 's nachts.

01.02 **Paul Timmermans** (ECOLO-AGALEV): Heureusement, depuis, on a sans doute sérieusement réglementé le travail de nuit.

Ce projet de loi relatif à la protection contre la violence et le harcèlement moral et sexuel au travail aura été marqué par d'importants débats, très longs, parfois reportés faute de quorum, mais toujours très passionnantes. Il vise à régler deux problèmes graves, rencontrés sur le terrain et révélés notamment par une enquête européenne. En 2000, dans les quinze Etats membres, 3 millions de travailleurs auraient été victimes de violences physiques, 3 millions de travailleurs auraient également été victimes de harcèlement sexuel et 13 millions ont fait l'objet de harcèlement moral. C'est dire l'intérêt du débat.

Globalement, les débats auront tourné autour de trois grands axes.

Le premier concernait l'enjeu global du projet.

Je pense que l'arc-en-ciel aura brillé de toutes ses couleurs à propos de ce projet puisqu'il s'agissait d'enjeux spécifiques au monde du travail. Il est apparu – et personne ne s'en est étonné – que les intérêts des employeurs et des travailleurs ne sont pas toujours convergents, bien qu'ils soient réels.

De surcroît, comme les partenaires sociaux qui avaient été sollicités n'ont pas réussi à accorder leurs points de vue lors des débats au Conseil national du travail, nous avons rencontré les mêmes tensions – elles existent d'ailleurs encore – au moment de débattre de ce point en commission des Affaires sociales.

Un certain nombre d'entre nous mettaient en valeur les intérêts des travailleurs, qui ne sont niés par personne. M. Delizée en faisait un problème de dignité humaine. Il mettait l'accent sur l'exclusion professionnelle et les difficultés de réinsertion engendrées par ce problème. Il était relayé par M. Viseur qui insistait sur la nécessité d'une intervention légale pour éviter la charge globale et le silence qui entoure souvent ce genre de situation.

Ils étaient également soutenus par Mmes Cahay et De Meyer, M. Wauters et moi-même, qui avons rappelé, outre la réalité du terrain, les études réalisées par l'OIT et l'Europe.

D'autres, sans nier les problèmes vécus dans le monde du travail mais soucieux de l'intérêt légitime des employeurs et du

01.01 **Paul Timmermans**, rapporteur: Ik vraag me af of de systematisch uitlopende vergaderingen op donderdag niet als pesten kunnen worden beschouwd.

01.02 **Paul Timmermans**, rapporteur: Gelukkig werd nachtarbeid sedertdien streng gereglementeerd. Er werden lange en boeiende besprekingen aan deze problematiek met een Europese dimensie gewijd.

De eerste van de drie krachtlijnen van het debat is datgene waar het in het ontwerp eigenlijk om gaat.

De belangen van werkgevers en werknemers lopen niet altijd gelijk. De sociale partners zijn niet tot een akkoord kunnen komen in het kader van de NAR, en dezelfde spanningen doken ook hier weer op.

Voor de heer Delizée is dit een kwestie van menselijke waardigheid. De heer Viseur onderstreepte de noodzaak van een regelgeving, hierin bijgetreden door de dames Cahay en De Meyer en de heren Wauters en mijzelf.

Anderen behartigden veleer de belangen van de werkgevers, en hamerden op andere aspecten. Zo wees mevrouw Pieters op het te logge en repressieve karakter van de bepalingen. De heer D'haeseleer had het over de juridisering van de sociale relaties.

De heer Denis gewaagde van fiscale pesterijen.

De tweede krachtlijn was het wetgevend werk an sich, naast de wet van 4 augustus 1996, artikel

développement économique, ont donc insisté sur d'autres aspects. Mme Pieters a ainsi dénoncé les aspects trop lourds et trop répressifs du projet de loi, particulièrement pour les PME à l'égard des employeurs ainsi que la trop grande protection des témoins. M. D'Haezeleer, étonnamment, s'est plaint du risque de judiciarisation des relations sociales; M. Denis a souligné le harcèlement fiscal dont faisaient déjà l'objet pas mal de petites entreprises. M. Anthuenis et Mme De Block ont abondé en ce sens.

Le deuxième axe de notre travail, qui s'est étendu sur au moins une journée, concernait la nécessité de légiférer au-delà de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être, au-delà de l'article 122bis du Code pénal qui couvre des aspects répressifs et au-delà de la loi du 7 mai 1999 sur l'égalité de traitement entre hommes et femmes. Chacun a regretté que les partenaires sociaux ne soient pas parvenus à un accord, mais il a été fait mention de l'absolue nécessité de distinguer les faits de la violence provoquée par des tiers extérieurs à l'entreprise, qui relève du droit pénal.

Je dois vous avouer humblement, monsieur le président, que, n'étant pas juriste, un certain nombre de subtilités juridiques relatives à cette problématique m'ont échappé. Mais d'éminents collègues se sont passionnés, voire régaliés sur cette problématique. Finalement, une majorité s'est accordée pour signaler la nécessité d'une approche globale de cette problématique dans une seule loi.

Le troisième et dernier axe, de mon point de vue de rapporteur, a concerné la mise en place de nouvelles mesures à l'occasion de cette loi. Ainsi ont été évoquées la nécessité d'une importante campagne d'information, la formation des conseils en prévention, l'évaluation des dispositifs qui sera confiée au département de l'Emploi en concertation avec le département de la Justice et du Conseil national du travail (CNT). Donc, l'ensemble des problématiques relatives à la mise en place de cette nouvelle loi a été évoqué. Seule la proposition d'une ligne téléphonique gratuite a été rejetée, peut-être parce que son auteur l'avait qualifiée de téléphone vert.

Voilà donc, en quelques mots, le résumé d'une journée de travail intensif, sans compter les multiples intercabines, les études et réunions entre partenaires sociaux et toutes les études ou réunions informelles. C'est une problématique sur laquelle d'autres pays européens travaillent. J'ai eu l'occasion d'examiner, avec attention et intérêt, le grand projet de loi français sur la modernisation sociale. Ce chantier est en œuvre, si pas depuis de nombreuses années, en tout cas depuis de nombreux mois et contient un chapitre sur le harcèlement.

Permettez-moi de signaler à cette tribune que si la supériorité qu'affichent trop souvent les Français est réelle en football par rapport à la Belgique, elle ne se vérifie pas en matière de harcèlement. Je pense que la proposition qui sera soumise au vote est largement plus intéressante et bien plus complète.

Le débat n'est évidemment pas clos. Il se poursuivra aujourd'hui en séance plénière. D'importants lobbies ont encore agi, ce matin, pour influencer le vote d'un certain nombre de parlementaires. Cependant, comme l'a signalé M. Anthuenis, membre de la commission, dans une citation qui, à présent, est régulièrement rappelée en commission des

462bis van het Strafwetboek en de wet van 7 mei 1999. Iedereen betreurde dat de sociale partners geen akkoord bereikt hadden. Uiteindelijk achte een meerderheid een globale aanpak van deze problematiek noodzakelijk.

De derde krachtlijn bestond erin nieuwe maatregelen uit te vaardigen: informatiecampagne, opleiding van de preventieadviseur, e.d. Het voorstel omtrent een gratis telefoonnummer werd afgewezen.

Ook andere Europese landen buigen zich over deze problematiek. De Fransen mogen zich dan superieur achten op voetbalgebied, die superioriteit komt alvast niet tot uiting in hun ontwerp, dat lang niet zo goed in elkaar zit als het onze.

Er werd vanochtend nog druk gelobbyd om het stemgedrag van bepaalde parlementsleden te beïnvloeden. Nu moet iedereen kleur bekennen.

Affaires sociales: "Chacun doit prendre ses responsabilités".

01.03 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, zoals ik in de commissie voor de Sociale Zaken reeds zei tijdens de besprekking van dit wetsontwerp, onderstreep ik hier opnieuw dat mijn fractie het principe van dit ontwerp positief vindt omdat in deze de overheid aandacht besteedt aan het fenomeen van geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk en de betrekking heeft om, op het niveau van het bedrijf, ten aanzien van de slachtoffers evenals ten aanzien van de algemene en wettelijke verantwoordelijkheid van de werkgever voor het voeren van een beleid van welzijn op het werk, doeltreffend en efficiënt in te grijpen.

Zoals ik ook zei in de commissie herhaal ik dat ik niet akkoord kan gaan met de wijze waarop de regering dit probleem aanpakt. De regeling van dit probleem sluit niet aan bij de gangbare praktijken inzake preventie. Het voorkomen van pesterijen in het bedrijf dreigt op de achtergrond te geraken; de klemtoon ligt op de externe, gerechtelijke benaderingen en houdt een groter risico in van een overmatige juridisering van de arbeidsrelaties.

Het wetsontwerp dat vooreerst een preventief en informatief luik bevat, bepaalt dat elke onderneming, zowel in haar globaal preventieplan als in haar jaarlijks actieplan, preventiemaatregelen tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag moet uitwerken. De werkgever dient hiervoor een preventieadviseur aan te duiden, maar het wetsontwerp verlaat de multidisciplinaire aanpak omdat de arbeidsgeneesheer niet kan optreden in deze omdat deze functie volgens de minister moet worden uitgeoefend door een psycholoog. Dit gaat totaal in tegen de wet op het welzijn op het werk waarin de preventieadviseur een generaliserende rol werd toebedeeld.

Het repressief gedeelte is te uitgesproken sanctioneerend. Niet alleen het slachtoffer heeft het recht een gerechtelijke vordering in te stellen, ook vakbonden en externe organisaties, die slachtoffers verdedigen, kunnen dit doen. Bovendien wordt de bewijslast doorgeschoven naar de tegenpartij, wat inhoudt dat de vermeende dader, zijnde de werkgever, een andere werknemer of iemand van buitenuit, dient te bewijzen dat hij niet heeft gepest of geen geweld heeft gebruikt. Hoe kan de vermeende dader van geweld of pesterijen – de werkgever, een andere werknemer of een derde – bewijzen dat hij het vermeende slachtoffer niets heeft gedaan?

Door deze wet wordt tevens de bescherming van de werknemer fors uitgebreid. Hij of zij zal gedurende twaalf maanden beschermd persoon worden wanneer de klacht wordt ingediend bij een preventieadviseur in het bedrijf en tot 3 maanden na het definitieve vonnis van de arbeidsrechtsbank indien de klacht wordt ingediend bij de rechter. Als een getuige optreedt ten voordele van een gepeste werknemer wordt ook die persoon automatisch een beschermd werknemer gedurende heel de periode.

Bovendien kan de werkgever, gedurende deze periode, noch de werknemer, noch de getuige ontslag geven. Indien hij toch tot ontslag zou overgaan om andere gemotiveerde redenen dient hij te bewijzen dat het ontslag niets te maken heeft met de klacht van de werknemer en moet hij nog het bewijs leveren dat hij het slachtoffer niet heeft

01.03 Trees Pieters (CD&V): Comme je l'ai fait en commission, je souhaiterais souligner que le CD&V souscrit au principe du projet de loi mais désapprouve la manière dont le gouvernement aborde le problème. On insiste trop sur l'aspect juridique des relations professionnelles et sur les sanctions et pas assez sur la prévention.

En outre, le volet "prévention" du plan d'action que l'employeur doit concevoir ne réserve aucun rôle au médecin du travail alors qu'il est fait appel à un psychologue. Ce n'est pas conforme à la législation antérieure qui réservait un rôle primordial aux conseillers en prévention et mettait l'accent sur l'approche multidisciplinaire.

Le volet répressif va trop loin du fait que non seulement la victime elle-même, mais aussi les syndicats et les associations de victimes peuvent intenter une action en justice. De surcroît, la charge de la preuve est inversée. Comment un auteur présumé peut-il prouver qu'il n'a rien fait?

La loi étend considérablement la protection des travailleurs. La victime, ainsi que les témoins, deviennent en effet des travailleurs protégés, ce qui peut avoir de lourdes conséquences sur le plan des dispositions légales en matière de licenciement. On peut imaginer qu'une personne qui pressent le licenciement se fonde sur ce projet de loi pour engager une procédure afin de s'y soustraire. En raison du renversement de la charge de la preuve, il est difficile pour l'employeur de démontrer que l'on a abusé de la procédure. La sanction, le licenciement, restera donc lettre morte.

La procédure pèsera très lourdement sur toutes les entreprises, toutes les PME et

gepest. De werkgever wordt hierdoor zwaar belast en het lijkt mij niet uitgesloten dat op het ogenblik dat een nakend ontslag voor een werknemer in de lucht hangt, het voor hem of haar wel heel gemakkelijk wordt om snel een klacht wegens pesterijen op het werk in te dienen waardoor hij voor jaren beschermd wordt.

Ook al stelt het wetsontwerp dat de werknemer de procedure niet mag misbruiken, toch zal het, door de omkering van de bewijslast, voor de werkgever uiterst moeilijk zijn om aan te tonen dat de werknemer de procedure heeft misbruikt. Hoewel het wetsontwerp voorziet dat een werknemer die de procedure misbruikt heeft, nadien kan ontslagen worden, zelfs om dringende redenen, zal deze sanctie in de praktijk onwerkbaar zijn. Zowel de werknemer als de getuige zullen in dienst moeten worden gehouden, zonodig gedurende een heel lange tijd, zolang de rechtszaak aansleept. De hele procedure zal loodzwaar wegen voor tal van ondernemingen, inzonderheid voor KMO's, maar ook voor administraties en personeelsverantwoordelijken. Wij pleiten dan ook voor een gedeelde bewijslast. De procedure tot bescherming van de werknemer zal voor tal van ondernemingen, inzonderheid KMO's, bijzonder zwaar zijn. Er zal bijna altijd een rechtsvordering worden ingesteld, vermits naast het slachtoffer, ook nog andere instanties bij de rechtbank klacht kunnen indienen. Het opstarten van een rechtsgeding zal daardoor voor een werknemer kosteloos zijn, terwijl de werkgever voor de gerechtskosten zal moeten opdraaien.

Ik heb daarnaast ook een aantal bedenkingen geuit omtrent de interacties tussen de bepalingen van de ontworpen tekst en de bepalingen die vervat zijn in het koninklijk besluit van 18 september 1992 ter bescherming van de werknemer tegen ongewenst sexueel gedrag op het werk. Dit koninklijk besluit houdt reeds maatregelen in die, zowel op preventief als op curatief vlak, optreden tegen ongewenst sexueel gedrag op het werk. Tevens bestaat er een procedure die vervat ligt in artikel 5 van de wet van 7 mei 1999 op de gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de arbeidsvooraarden, de toegang tot het arbeidsproces en de promotiekansen, de toegang tot het zelfstandig beroep en de aanvullende regeling voor sociale zekerheid. Ik vraag mij dan ook af of deze bepalingen van het koninklijk besluit van 18 september nog van kracht zijn. Komt dit wetsontwerp in de plaats van dat koninklijk besluit en van het artikel 5 van de wet van 7 mei 1999 of blijven al deze wettelijke bepalingen naast mekaar bestaan?

Ik blijf mij ook vragen stellen over de meerwaarde van de ontworpen tekst wat geweld en pesterijen betreft, vermits in artikel 4 van de wet van 4 augustus 1996, namelijk de wet op het welzijn op het werk, het begrip psychisch-sociale aspecten op het werk reeds uitdrukkelijk is ingeschreven. Het zou volstaan om de problematiek van de pesterijen op het werk te verankeren in de welzijnswet, door het derde domein nader te omschrijven, maar dat doet u niet. Tevens sluit u door een nieuw achtste punt de geïntegreerde, multidisciplinaire benadering uit.

Het wetsontwerp stelt in zijn memorie van toelichting tevens dat ook het geweld van buitenaf geviseerd wordt. Het lijkt mij logisch dat werknemers ook hiertegen de nodige bescherming verdienen. De vraag rijst echter of dergelijke vormen van geweld niet te sterk afwijken van de problematiek van pesterijen en bijgevolg andere preventie- en interventiemechanismen vereist. Het beschrijven van

toutes les administrations. C'est la raison pour laquelle nous plaidons en faveur d'une charge de la preuve partagée et du partage des frais de justice.

L'arrêté royal du 18 septembre 1992 comporte déjà des mesures préventives visant à protéger les travailleurs contre le harcèlement sexuel. L'article 5 de la loi du 7 mai 1999 relative à l'égalité de traitement entre les hommes et les femmes sur le marché du travail contient d'autres dispositions. Les dispositions de cet arrêté royal et de cette loi seront-elles maintenues ou remplacées?

Il faut évidemment prévoir aussi une protection des travailleurs contre les violences venant de l'extérieur mais peut-on cataloguer celles-ci comme "harcèlement moral"? Les violences de ce type requièrent d'autres mesures. Nous craignons que les pouvoirs publics rejettent une grande part de responsabilité sur les entreprises.

Les représentants des organisations patronales au sein du CNT ont exposé un argumentaire détaillé alors que les organisations syndicales ont réagi de façon sommaire en disant simplement que ce projet entraînerait une multiplication des procédures, lesquelles ne sont généralement pas le moyen approprié pour résoudre les conflits surgissant sur le lieu de travail.

Ce projet touchera surtout les PME, lesquelles devront faire appel à des conseillers en prévention externes si bien que l'ambiance de travail au sein des entreprises aura tôt fait de se dégrader. Ces services extérieurs devront recruter des psychologues supplémentaires, ce qui fera augmenter les frais à charge des entreprises. Or, le médecin du travail est familiarisé avec ce qui se passe sur le lieu de travail. Je

extern geweld bijvoorbeeld, hold-ups, overvallen met geweld, plunderingen, gewelddadig gedrag van klanten, intimidatie door personen van buiten de onderneming en dergelijke meer, vallen mijns inziens in eerste instantie onder de verantwoordelijkheid van de overheid, die verantwoordelijk is voor de ordehandhaving. De vrees leeft bij mij en bij mijn fractie dat dit ontwerp zal leiden tot een onrechtstreekse overheveling van deze verantwoordelijkheid van de overheid naar de ondernemingen. Het is nog minder denkbaar dat een onderneming die het slachtoffer is van extern geweld daarvoor bovendien gestraft zou worden. Ik vraag mij af waar wij in godsnaam mee bezig zijn.

Bovendien zijn de ideeën omtrent de aanpak op bedrijfsniveau nog volop in ontwikkeling en ik verwijst hierbij naar Europese discussies terzake. De vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties in de NAR kwamen naar buiten met een niet eensluidend advies. Het is spijtig, mevrouw de minister, dat de sociale partners van u niet meer tijd hebben gekregen, want eigenlijk stonden ze niet ver van een unaniem advies. De werkgeversorganisaties hebben een gedetailleerde argumentatie ontwikkeld, terwijl de vakorganisaties op dit punt zeer summier, maar terecht hebben gereageerd en ik citeer: "dat het wetsontwerp zal leiden tot een stijging van het aantal rechtsvorderingen en dat dit niet altijd opportuun is voor het oplossen van conflicten die zich per definitie op de werkplek voordoen en die volgens hen beter door de sociale partners binnen de onderneming kunnen worden aangepakt dan erbuiten.". Onze opmerkingen behelzen diverse punten van kritiek die in ingediende amendementen werden vertaald.

Ik wil alleen nog onderstrepen dat enkel de KMO's door het wetsontwerp worden getroffen. Zij zullen ten eerste, niet in staat zijn om de problemen binnen de onderneming op te lossen en ze zullen een beroep moeten doen op externe preventieadviseurs. Indien pestproblemen in kleine ondernemingen niet langer intern kunnen worden opgelost, dan zal de werksfeer snel verzieken en is het dat wat de regering beoogt. Het is ten tweede, niet langer toegelaten aan de arbeidsgeneesheer om de pestgevallen op te lossen, maar wel aan psychologen. Dit creëert extra problemen. Externe diensten zullen bijkomende psychologen moeten aanwerven, waardoor de bijdragen van de bedrijven aan de externe preventiediensten zullen verhogen, waardoor ook de kosten van de bedrijven zullen verhogen. De arbeidsgeneesheer is nochtans vertrouwd met hetgeen op de werkvloer leeft. Ik vraag mij nogmaals af of de arbeidsgeneesheer niet voldoende bekwaam is om deze problematiek op te lossen.

Zoals ik in het begin al stelde, heeft het wetsontwerp duidelijk goede bedoelingen. Een geïntegreerde aanpak binnen de bestaande wetten had alles veel doorzichtiger en eenvoudiger gemaakt en had minder administratieve rompslomp met zich gebracht. Het bedrijfsleven wordt opnieuw door deze regering geconfronteerd met ondoeltreffend en onrealistisch ingrijpen van de overheid. Ik beaam dan ook ten volle wat ik in de commissiebesprekking van een lid van de VLD-meerderheid heb gehoord: "Hebben onze ministers zitten slapen bij de vele besprekingen van het wetsontwerp die aan deze zijn voorafgegaan, mevrouw De Block, of hebben ze hun oren gestopt?"

Ik ben ervan overtuigd, mevrouw de minister, dat het vertrouwen van het bedrijfsleven met dit ontwerp opnieuw een flinke deuk krijgt. U

me demande d'ailleurs s'il n'a pas la compétence suffisante pour traiter le type de problèmes que le présent projet vise à résoudre.

Ce projet est bien intentionné mais il aurait dû instaurer un règlement plus transparent et plus simple, entraînant moins de tracasseries administratives. Au lieu de cela, il s'agit de la énième intervention gouvernementale aussi inefficace qu'irréaliste.

Les ministres ont-ils sommeillé pendant la discussion ou se sont-ils bouché les oreilles? Que Madame le ministre agisse comme elle l'entende, nous l'observons du coin de l'oeil.

doet maar, wij kijken veeleer geamuseerd toe.

01.04 Pierrette Cahay-André (PRL FDF MCC): Monsieur le président, madame la vice-première ministre, chers collègues, le harcèlement moral, que ce soit sur les lieux du travail ou dans la vie sociale en général, est une réalité qui présente un caractère inacceptable et qui mérite d'être combattue. La lutte contre le harcèlement moral au travail trouve une place importante dans la politique de l'entreprise, non seulement parce qu'il s'agit de problèmes graves dans le chef des victimes, mais aussi parce que les employeurs, qu'ils soient publics ou privés, ont la responsabilité de mener à bien, au sein de leur entreprise, une politique en matière de bien-être au travail. Le harcèlement moral doit être combattu au sein des entreprises dès lors qu'il génère des conséquences néfastes sur la productivité, l'absentéisme et les relations de travail. Enfin, le harcèlement moral ou sexuel – faut-il le rappeler? – est une atteinte à la dignité de la personne et nous ne pouvons le tolérer.

Le projet de loi qui nous est soumis a pour objet de prévenir la violence, le harcèlement moral et le harcèlement sexuel au travail et de protéger les personnes qui sont victimes de tels actes. D'emblée, il faut regretter que les partenaires sociaux au sein du Conseil national du travail n'ont pu émettre un avis unanime en la matière, ou même n'ont pu, de leur propre initiative, s'accorder sur une telle problématique. En effet, ce sont eux qui, in fine, porteront l'exécution de ce dossier.

Les employeurs partagent certaines craintes que j'entends relayer ici, tout comme je l'ai fait en commission. Premièrement, j'attire l'attention sur les coûts indirects que risque de générer le présent projet, en particulier sur les PME, via le recours à des conseillers externes en prévention.

Deuxièmement, bien que ce concept apparaisse dans certaines directives européennes, le renversement de la charge de la preuve est regrettable, même s'il n'a lieu que lorsque la victime peut justifier d'un intérêt.

Il importe d'être circonspect avec la charge de la preuve et son renversement, étant donné qu'à la lumière de la subjectivité en cette matière, il risque d'y avoir des accusations lancées à la légère, qui portent atteinte à la dignité de la personne accusée injustement. A cet égard, il me paraît utile de rappeler que le présent projet consacre le principe que "toute personne s'abstiendra de tout usage abusif de la procédure de plainte." Ainsi, les dispositions 443 et suivantes du Code pénal, relatives à la calomnie et à la diffamation, s'appliquent aux imputations calomnieuses de faits de violence ou de harcèlement au travail. Il nous importait d'avoir cette garantie afin d'éviter toute prolifération de plaintes injustifiées.

Pour terminer, madame la vice-première ministre, je pense, tout comme vous, que l'approche préventive est certainement à privilégier. Les employeurs, les travailleurs et les partenaires sociaux se doivent de développer une approche préventive du problème qui nous occupe. Un climat serein, une confiance réciproque, un dialogue de conciliation approprié éviteront de recourir au volet répressif.

Nous espérons que c'est dans un tel contexte que cette loi

01.04 Pierrette Cahay-André (PRL FDF MCC): Pesterijen op het werk zijn een reëel maar onaanvaardbaar gegeven, dat hard aangepakt moet worden.

De bestrijding van pesterijen op het werk is een belangrijk onderdeel van het bedrijfsbeleid, niet alleen omdat het voor de slachtoffers zo'n ernstig probleem is, maar ook omdat de werkgevers verantwoordelijk zijn voor het welzijn op het werk van de werknemers in hun bedrijf.

Mobbing moet worden tegengegaan zodra het nefaste gevolgen heeft voor de productiviteit, het absentéïsme en de werkrelaties. Ten slotte tasten pesterijen of ongewenste intimiteiten op het werk ook de waardigheid van de betrokkenen aan. Dat kunnen wij niet dulden.

Wij moeten betreuren dat er over deze problematiek geen eensgezindheid was bij de sociale partners binnen de NAR (Nationale Arbeidsraad).

De werkgevers vrezen bepaalde implicaties, en ik wil hun beduchtheid hier verwoorden.

Ten eerste vestig ik uw aandacht op de indirekte kosten die aan het onderhavige ontwerp verbonden dreigen te zijn, inzonderheid voor de KMO's, tengevolge van de inzet van externe preventieadviseurs.

De omkering van de bewijslast is een deplorabele beslissing, want het valt te vrezen dat mensen lichtvaardig beschuldigd zullen worden. Ik wijs erop dat de bepalingen van het Strafwetboek betreffende laster en eerroof van toepassing kunnen zijn.

Preventie verdient zeker de voorkeur. Wij hopen dat de wet in een sereen klimaat van vertrouwen en verzoening zal

s'exécutera et que l'on évitera une judiciarisation des relations au travail.

Voilà, monsieur le président, madame la vice-première ministre, chers collègues, les différentes remarques que je voulais apporter lors de la discussion de ce projet de loi que nous soutiendrons.

01.05 Maggie De Block (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, laat mij duidelijke taal spreken: wij hadden dit wetsontwerp inhoudelijk liever anders ingevuld. Het is een publiek geheim dat de VLD-fractie bezwaren had tegen de inhoud van dit wetsontwerp en deze ook heeft geuit tijdens de bespreking in de commissie. De minister had er geen oren naar en dus hebben collega Anthuenis en ik haar goede raad opgevolgd – chacun prend sa responsabilité dans la vie – en ons onthouden bij de stemming, eraan toevoegend dat onze fractie zich nog zou beraden over haar stemgedrag tijdens de plenaire bespreking. Een aantal Franstalige kranten zag in onze houding een manoeuvre om de profiling van onze partij aan te scherpen. Zij dwalen. Laten wij de wereld niet op zijn kop zetten: het was niet de VLD die zonder enig overleg amendementen heeft ingediend.

Een andere kritiek als zou onze partij de spreekbuis van het VBO zijn in deze materie, klopt evenmin. Merkwaardig dat diezelfde kranten zich nooit hebben afgevraagd waarom het advies van de NAR verdeeld was en zich meer bepaald niet luidop afvragen of er al dan niet, en zo ja door wie, uitsluitend gehoor werd gegeven aan de roep van bepaalde werknemersorganisaties.

Er mag geen misverstand over bestaan dat de VLD de doelstelling van het wetsontwerp – het verbod op pesten en het vermijden van pesten – steunt. Natuurlijk moeten pesterijen op het werk worden bestreden! Wil dat echter zeggen dat het doel zo maar alle middelen heiligt? Ten eerste hadden wij het toepassingsgebied van het wetsontwerp liever beperkt gezien tot pesterijen op het werk. Voor ongewenst seksueel gedrag bestaat er reeds een regeling sinds het koninklijk besluit van 18 september 1992. Tevens bevat de wet van 7 mei 1999 inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen een procedurele regeling. In positieve zin wil ik eraan toevoegen dat de inperking van de oorspronkelijke definitie van geweld op het werk een goede zaak is. Aanvankelijk werden immers ook de organisatievormen en de werkdruk als mogelijkheden tot pesterij beschouwd.

Ten tweede vrezen wij mogelijke misbruiken door werknemers, net als mevrouw Pieters. De VLD kan zich akkoord verklaren met een bescherming voor de werknemers in die zin dat zij tijdens de procedure worden beschermd, uitsluitend waar dit betrekking heeft op het pesten. Dit kan echter niet worden ingeroepen omwille van andere motieven die tot ontslag kunnen leiden als herstructureringen of economische motieven. Het kan niet de bedoeling zijn dat een werknemer die een negatieve evaluatie kreeg, zich wil laten beschermen onder het mom gepest te worden.

Voor de VLD is de kostprijs geen argument tegen het wetsontwerp en dit om de eenvoudige reden dat de meerkost van de ontworpen teksten geen bijkomende kosten met zich mee zal brengen, zo heeft de minister gezegd. Er werd afgesproken dat de forfaitaire

worden uitgevoerd, en dat een juridisering van de werkrelaties kan worden vermeden.

Wij steunen dit wetsontwerp.

01.05 Maggie De Block (VLD): Nous aurions souhaité que le contenu du projet de loi ait une autre teneur mais la ministre ne nous a pas écoutés. Nous nous sommes abstenus lors du vote en commission et nous devions encore réfléchir à l'attitude que nous adopterions en séance plénière. Les critiques formulées par les francophones et les échos parus dans la presse sont tendancieux. Le VLD souscrit bel et bien à l'objectif du projet de loi mais la fin justifie-t-elle les moyens?

L'arrêté royal du 18 septembre 1992 et la loi du 7 mai 1999 contiennent déjà suffisamment de mesures. La définition initiale de la violence sur le lieu de travail peut toujours servir de référence. Nous approuvons uniquement l'idée de protection contre le harcèlement lorsque celui-ci est avéré. Il ne peut en aucun cas s'agir d'accusations qui seraient qualifiées de harcèlement dans le cadre de la restructuration d'une entreprise ou de l'évaluation des travailleurs.

Pour le VLD, le coût engendré par le projet ne constitue pas un argument valable. Comme l'a dit le ministre, l'obligation pour les sociétés de prévention externes de recruter du personnel complémentaire ne peut entraîner une augmentation des coûts pour les entreprises. Nous espérons que l'accord sera mis en œuvre de bonne foi.

Le renversement de la charge de la preuve constitue, en revanche, un principe dangereux. Le VLD appuie la proposition de Mme Pieters tendant à partager la charge de la preuve. La

vergoedingen die aan de sociale fondsen moeten worden betaald om het welzijn van de werknemers te financieren, niet mogen worden verhoogd ingevolge het uitgebreide takenpakket van de preventieadviseurs door dit wetsontwerp. Wij staan er dan ook op dat deze afspraken te goeder trouw worden uitgevoerd. Er is ook voor gezorgd dat de preventieadviseur die in een onderneming moet worden aangeduid, geen nieuwe persoon moet zijn. Bovendien zit de eerstelijnsbewaking voor het pesten in de handen van een vertrouwenspersoon.

Het meest problematisch voor de VLD was echter de bepaling van de omgekeerde bewijslast. In dit wetsontwerp wordt het vermoeden van onschuld genegeerd ten aanzien van de werkgever. Dit is een gevaarlijk principe in het strafrecht, waar men verondersteld wordt onschuldig te zijn tot bewijs van het tegendeel.

Om deze reden had de VLD oor naar het amendement van mevrouw Pieters over de vervanging van de omgekeerde bewijslast door een gedeelde bewijslast. Het valt immers niet uit te sluiten dat omgekeerde bewijslast in deze praktisch onwerkbaar wordt. Het is vaak moeilijker om iemands onschuld aan te tonen dan iemands schuld.

Meer nog dan het inhoudelijke aspect neemt de VLD akte van het feit dat een PS-minister het principe van de omgekeerde bewijslast introduceert. De relativering van het principe van onschuld tot bewijs van het tegendeel kan in de toekomst ook in andere zaken tot een oplossing bijdragen zoals bijvoorbeeld de kaalpluk- of de witwaswetgeving.

Mevrouw de minister, artikel 10 van dit wetsontwerp voorziet in een evaluatie binnen een termijn van twee jaar. Ik wil erop aandringen dat het artikel geen dode letter blijft, maar dat de evaluatie daadwerkelijk gebeurt en de nodige feedback krijgt.

Mevrouw de minister, uw wetsontwerp laat mij met gemengde gevoelens achter. Positieve gevoelens, omdat de VLD het uiteraard eens is met een regeling tegen pesterijen. Op bepaalde punten zoals de omgekeerde bewijzen en eventuele misbruiken door de werknemers is dit wetsontwerp voor ons echter te vergaand. Daarom zal ik mij tijdens de stemming onthouden. De andere leden van de fractie zullen dit wetsontwerp steunen en dit uit loyaliteit met de regering, namens wie u dit ontwerp hebt ingediend.

01.06 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, madame la vice-première ministre, chers collègues, depuis plusieurs années, les entreprises connaissent des changements importants, changements majeurs liés à la mondialisation de l'économie, répondant à des impératifs de productivité et de flexibilité de plus en plus déterminants pour assurer la survie des entreprises.

Bien souvent, ces changements organisationnels s'accompagnent d'une précarité croissante de l'emploi et sont destinés à adapter les besoins de main-d'œuvre aux besoins fluctuants du marché. Du point de vue des travailleurs, ces changements ont marqué de leur empreinte les relations sociales. Ils ont généré des modifications notables dans l'environnement du travail: le stress, les tensions relationnelles, la diminution de la qualité de la vie. Le monde du travail

relativisation du principe d'innocence pourrait également être appliquée dans le cadre de la législation privant les criminels des bénéfices de leurs activités illégales ou de la législation sur le blanchiment d'argent.

L'article 10 qui prescrit une évaluation dans un délai de deux ans doit effectivement être mis en œuvre.

Le projet suscite des sentiments mitigés. Si nous nous réjouissons de la mise en place d'une réglementation, nous estimons toutefois que celle-ci va trop loin en ce qui concerne la charge de la preuve et les possibilités d'abus. Je me suis dès lors abstenue au moment du vote. Les membres de mon groupe voteront en faveur du projet par solidarité avec le gouvernement.

01.06 Jean-Marc Delizée (PS): De veranderingen die het gevolg zijn van de globalisering en die te maken hebben met rentabiliteitsvereisten waaraan de ondernemingen dienen te voldoen, gaan gepaard met een grotere onzekerheid van de werkgelegenheid, en uiten zich voor de werknemers in stress, relatieproblemen enz. Ook het fenomeen 'pesterijen' deed zijn intrede.

a profondément changé.

Dans ce contexte, diverses formes de violence au travail ont fait leur apparition et se sont développées. M. Timmermans l'a rappelé dans le rapport et a cité un certain nombre de chiffres. Depuis une décennie, le phénomène a été révélé au grand jour et on parle de ce concept de harcèlement moral, en anglais le "mobbing".

Certes, tout le monde est d'accord sur le constat et chacun, en commission, a reconnu le phénomène. Personne ne l'a nié. Mais ensuite, que faire? Mme Pieters dit que ce projet ne manque pas de bonnes intentions mais certains pensent qu'il faut aller au-delà de celles-ci et poser des actes. Certes, le harcèlement moral est probablement inhérent aux premières formes de travail collectif mais toutes les études récentes attestent qu'il s'agit d'un phénomène dont l'ampleur est loin d'être négligeable. Dans une Europe où la qualité de l'emploi est sans cesse mise en avant, le droit à la sécurité et à la dignité dans l'exécution de son travail est un droit qui nous semble fondamental et qu'il convient dès lors de garantir dans un cadre légal approprié.

Actuellement, aucune législation en Belgique ne confère une reconnaissance explicite au harcèlement moral sur les lieux du travail. Ce qui est sans doute, ces dernières années, c'est l'évolution dans la reconnaissance du phénomène, qui est passée d'une forme de statut de problèmes subis par une minorité, supposée inadaptée, à un statut de problèmes importants de la santé et de la sécurité au travail.

La première victoire est donc une prise de conscience collective du phénomène et celle-ci suppose que l'on peut nommer l'inadmissible, que l'on peut conscientiser les victimes potentielles mais aussi tous les travailleurs et intervenants au sein de l'entreprise. Et ceci afin que nous ne retrouvions pas notre capacité à nous indignier uniquement lorsque les faits apparaissent sur la scène publique et qu'ils sont éventuellement relayés et amplifiés par les médias.

Le harcèlement a beaucoup de conséquences et provoque bien souvent des maladies graves et, à terme, il entraîne l'exclusion professionnelle ou des difficultés de réadaptation ultérieure. Il engendre également des coûts pour l'entreprise: salaire garanti et congé de maladie, coûts directs et indirects de production. Une situation difficile dans le chef du travailleur engendre démotivation, moindres performances, absentéisme et rotation de personnel. M. Timmermans, dans son rapport, a dit que les intérêts des travailleurs et des employeurs sont non convergents. Je pense pour ma part qu'ils sont convergents et que les entreprises ont intérêt à ce qu'il n'y ait ni stress, ni harcèlement afin que les travailleurs puissent travailler dans de bonnes conditions et être tout à fait efficaces.

Je peux comprendre qu'un certain nombre d'employeurs ou leurs représentants ne soient pas entièrement convaincus de cela.

Cette question fait aussi partie du débat. Au lieu de s'intéresser aux victimes, ce débat s'est orienté vers l'abus de droit ou vers les dérives possibles du droit.

En commission, certains ont soutenu que les principes généraux de la recherche du bien-être des travailleurs comportent déjà des mesures

Voor ons is het recht op veiligheid en respect op het werk een grondrecht dat binnen een wettelijk kader moet worden gewaarborgd. De jongste jaren is het verschijnsel 'pesterijen' uitgegroeid van een probleem waarvan een 'onaangepast geachte minderheid' het slachtoffer is tot een belangwekkend probleem op het gebied van de gezondheid en de veiligheid op de werkplek.

Pesten kan immers ernstige gevallen hebben, zoals ziekten en zelfs uitsluiting uit het arbeidsproces, maar het kan ook de ondernemingen op kosten jagen. In dat dossier lopen de belangen van de werkgevers en de werknemers gelijk, ook al zijn sommige werkgevers daarvan niet overtuigd.

In de commissie voor de Sociale Zaken opperden sommigen dat de algemene beginselen van het streven naar welzijn van de werknemers al maatregelen ter preventie van pesterijen bevatten. Pesten staat gelijk met psychische moord en niet met een "extreme vorm van sociale stress op het werk".

Het preventieve gedeelte, dat er zowel toe strekt de risico's op te sporen als procedures ter remediëring in te stellen, is de hoeksteen van het ontwerp, dat op onze steun kan rekenen.

Tijdens het debat hebben sommigen zich toegespitst op het repressieve. Wij menen dat het activeren van het onderdeel "sancties" op de tweede plaats moet komen en hoe dan ook voortvloeit uit de vaststelling dat men gefaald heeft.

Het repressieve gedeelte heeft tot doel de mensen duidelijk te maken dat preventie geen passieve maatregel is. Het is een veeleisend proces, dat veronderstelt dat alle actoren binnen het bedrijf zich ten volle

visant la prévention du harcèlement moral, rendant ainsi inutile l'ajout d'un point spécifique consacré à ce phénomène. Si, effectivement, la loi de 1996 oblige tout employeur à assumer, entre autres, les charges psychosociales occasionnées par le travail, celles-ci font surtout référence aux pratiques de productivité, de flexibilité, de rentabilité professionnelle et donc aussi au stress et aux tensions relationnelles. Si la charge psychosociale peut être une cause possible du harcèlement, elle n'épuise certainement pas le phénomène qui doit être nommé pour ce qu'il est, une forme de meurtre psychique ou un processus de destruction systématique de l'individu et non une forme extrême de stress social comme certains le nomment.

En ce sens, nous soutenons l'orientation du présent projet de loi qui est de traiter de manière tout à fait spécifique la prévention des différentes formes de harcèlement, mais aussi la violence sur les lieux de travail. Toute autre orientation n'aurait pas été en adéquation ni avec le cheminement vers une prise de conscience collective du phénomène ni avec l'objectif politique du projet qui est précisément de rompre avec la banalisation, avec cette sorte d'excès de tolérance que l'on retrouve encore trop souvent dans le monde des entreprises. En commission, Mme la ministre a utilisé cette formule: "Il faut briser le silence". C'était d'ailleurs la conclusion après les marches blanches, dans un autre contexte certes mais il y a des similitudes. Mme la ministre a utilisé l'expression "casser le cycle de la peur, de l'isolement, de l'humiliation". Nous pensons que c'est bien de cela qu'il s'agit.

Cette exigence de conscientiser tout un chacun au fait que les phénomènes dénoncés sont une réalité et qu'ils ne peuvent pas exister nous amène à la clé de voûte de l'ensemble des dispositifs à l'examen, à savoir tout le volet préventif qui lie la détection des risques et la mise sur pied des mesures adaptées à leur prévention.

Les débats l'ont prouvé en commission, certains se sont focalisés sur le répressif. Nous l'avons déjà dit et répété, cela figure dans le rapport, l'activation du volet "sanctions" est subsidiaire et repose nécessairement sur un constat d'échec, le but étant avant tout de créer un climat de confiance permettant d'apporter une solution interne au problème posé. L'existence de ce volet répressif – je pense par exemple au droit pour les organisations d'ester en justice – est bien de faire comprendre que la prévention n'est pas une mesure passive que l'on traite avec légèreté ou désinvolture, mais un processus exigeant qui implique l'engagement de tous les acteurs au sein de l'entreprise, en particulier dans la mise en œuvre d'une politique volontariste de prévention.

Un aspect qui a été débattu et sur lequel certains se sont exprimés à cette tribune est la crainte d'une judiciarisation croissante des conflits et des éventuels abus dans l'application du volet répressif. Nous pensons que ces craintes ne sont pas fondées. Comme cela figure dans le rapport, on a rappelé en commission que s'il devait y avoir des accusations lancées à la légère, en mettant en cause l'intégrité d'une personne injustement accusée, non seulement les articles 443 et suivants du Code pénal relatifs aux atteintes portées à l'honneur ou à la considération des personnes peuvent s'appliquer, mais également les règles du droit du travail. D'où toute l'importance du règlement du travail qui peut, bien évidemment, fixer les sanctions

inzetten.

De vrees dat de repressieve bepalingen tot een juridisering zouden kunnen leiden, is ongegrond. De artikelen 443 en volgende van het Strafwetboek en het arbeidsrecht blijven immers van toepassing.

Dankzij het ontwerp worden slachtoffers uit hun isolement gehaald: een snel onderzoek van de feiten (geweld, pestieren) wordt nu verplicht gesteld. Als er niet snel wordt ingegrepen, de zaken op hun beloop worden gelaten en de situatie ongehinderd verder kan verzieken, dreigt men er niet meer uit te geraken en dreigt de toestand zelfs onomkeerbaar te worden. Dat heeft de affaire van de postbeampte in Wezembeek-Oppem ons alvast geleerd. De economische en financiële belangen worden gediend door kwaliteitsjobs.

De PS-fractie steunt het ontwerp, omdat het de problematiek op een intelligente manier aanpakt.

Ik ben ervan overtuigd dat de eerste evaluatie positief zal zijn.

applicables au travailleur qui abuserait de la procédure de plainte. Il n'est pas exclu non plus – cela a été rappelé – qu'un travailleur qui abuserait gravement de la présente loi puisse être licencié pour faute grave.

Un autre point positif de ce projet est que l'on brise désormais l'isolement dans lequel se trouve généralement la victime et que l'on impose une investigation rapide des faits de violence ou de harcèlement. Il est vrai qu'il faut agir vite car les effets et les conséquences se portent sur le long terme si on ne le fait pas.

Si ce projet de loi vise en premier lieu à garantir le droit à la dignité humaine au travail, on oublie trop souvent que la qualité de l'emploi participe aussi aux intérêts économiques et financiers de l'entreprise et à ceux de la société dans son ensemble.

En conclusion, monsieur le président, le groupe socialiste soutient ce texte car il aborde la problématique d'une manière intelligente et cohérente tant en ce qui concerne le champ d'application général du projet que sa portée et son approche des solutions préconisées face aux différentes situations de violence et de harcèlement.

En particulier, le renversement de la charge de la preuve au civil, principe qui n'est d'ailleurs pas neuf et qui ne sera applicable que lorsque le travailleur justifie d'un intérêt, ainsi que la protection contre le licenciement et les modifications unilatérales des conditions de travail sont autant d'éléments positifs et innovateurs présents dans ce projet de loi.

Notre sentiment est qu'il s'agit d'une bonne loi, d'une loi complète dont l'efficacité sera démontrée dans deux ans. Certains ont évoqué l'évaluation. Pour ma part, je suis optimiste et je suis convaincu, madame la ministre, que la première évaluation qui sera effectuée en collaboration avec les partenaires sociaux sera positive.

Nous voterons donc ce projet de loi.

01.07 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij zijn gemeenzaam de term mobbing gaan gebruiken. Iedereen weet daarmee waarover het gaat. Mobbing is echter de Engelse term voor meute en is afkomstig uit Amerika. Hij werd gebruikt in verband met de maffia die de uitbaters van bars afperste. Met mobbing werd dus het ongewenst agressief gedrag van de meute beklemtoond. Vandaag hebben wij een instrument om die meute op de werkvloer te bestrijden. Het is belangrijk dat het probleem intern, op de werkvloer, wordt aangepakt. Daarvan zijn dramatische voorvallen bij De Post bekend. Het probleem moet echter ook extern worden aangepakt. Ik denk dan aan bus- en treinbegeleiders die door externen worden geïntimideerd en gepest.

Uit getuigenissen van slachtoffers – die ons zwaar hebben getroffen – bleek door welke hel zij moeten gaan en hoezeer zij lijden. Het gaat echter niet alleen om menselijk leed, maar ook om economisch leed. Door dergelijk gedrag zijn er immers meer arbeidsongevallen, grotere periodes van ziekteverlof en een groot verlies aan productiviteit. Wij vinden dat dit een sociaal probleem is waarvoor tussen de werkgevers en werknemers een oplossing moet worden gevonden.

01.07 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): L'origine du concept de *mobbing* provient des USA où des bandes maffieuses menaçaient des commerçants, lesquels devaient payer s'ils voulaient être laissés tranquilles.

Concrètement, dans la société actuelle, on entend par *mobbing* un ensemble de comportements indésirables visant à empoisonner la vie de son prochain. Il s'agit donc d'un problème social qui réclame une réelle solution. On a trop longtemps fermé les yeux sur ce phénomène.

Les sept points positifs ont été évoqués en commission: le harcèlement, la violence et

Mevrouw de minister, ook in de commissie maakte wij duidelijk dat wij terzake volledig achter uw benadering staan. Wij zijn ervan overtuigd dat via dit wetsontwerp de werknemers een aantal middelen wordt aangereikt om het taboe rond deze materie, het grote zwijgen zoals u het zelf noemde, te doorbreken.

Ik herhaal de zeven pluspunten die wij reeds aanhaalden in de commissievergadering.

Het eerste, zeer belangrijke punt is dat geweld, pesterijen en seksuele intimidatie een geïntegreerde benadering vergen omwille van het feit dat de grens tussen deze vergrijpen zeer klein is, in die zin dat het ene voortvloeit uit het andere.

Ten tweede, de slachtoffers en de getuigen worden beschermd tegen ontslag en krijgen mogelijks een vergoeding. Dit is een goede maatregel via dewelke het stilzwijgen zal worden doorbroken, omdat betrokkenen zich, zij het gedurende een bepaalde periode, beschermd voelen en weten dat zij in alle veiligheid kunnen spreken.

Ten derde, de omkering van bewijslast. Naar verluidt doen de liberalen moeilijk over de omkering van de bewijslast, maar aangezien wij op dat vlak zijn gebonden aan de Europese directieven heb ik daarmee geen enkel probleem. Trouwens, dit biedt een betere bescherming aan het slachtoffer.

Ten vierde, in dit ontwerp ligt de klemtoon op preventie en preventieplannen. Eigenlijk is preventie de eerste en meteen ook de belangrijkste stap die moet worden gezet.

Ten vijfde, naast de syndicale organisaties krijgen ook de NGO's het recht om op te treden en deel te nemen aan het debat.

Ten zesde, via dit wetsontwerp kunnen ook externe en derde personen worden aangepakt en benaderd. Dat is ook belangrijk.

Ten zevende, via dit ontwerp kunnen de bestaande sociale instrumenten worden gehanteerd in ondernemingen. Inderdaad, het Comité voor Preventie wordt ingeschakeld, het arbeidsreglement krijgt zijn plaats, de preventieadviseurs en de medische inspectie worden ingeschakeld. Op die manier wordt gebruikgemaakt van de sociale overlegstructuren die in een onderneming bestaan. Het kan ons slechts verheugen dat ook ten volle aandacht werd gevraagd voor het sociaal overleg. Het is evenwel jammer dat de sociale partners geen akkoord bereikten, al betekent dat niet dat wij niet moeten optreden. Wij moesten trouwens optreden om zowel de privé- als de openbare sector in te dekken.

De sociale partners zullen later ook via de wet nog mee worden betrokken. Zij zullen niet alleen de regels inzake de toepassing van de preventiemaatregelen moeten uitwerken, maar ook maatregelen voor de werknemers die in contact komen met het publiek en de verdere modaliteiten inzake informatie verspreiden.

Mevrouw de minister, ik heb toch een aantal opmerkingen en vragen.

Ten eerste, over deze wet wordt straks gestemd. Op welke wijze zult

l'intimidation sexuelle doivent être approchés de manière intégrée; les victimes et les témoins sont protégés contre le licenciement; la charge de la preuve est inversée; l'accent est mis sur la prévention et les plans de prévention; les syndicats et les ONG doivent pouvoir faire entendre leur voix dans le débat; même les tiers relèvent de cette réglementation; les structures de concertation sociale existantes seront mises à profit. Nous regrettons que les partenaires sociaux n'aient pas abouti à un accord. C'est la raison pour laquelle le gouvernement a dû intervenir, également pour rendre la réglementation applicable au secteur public. Les partenaires sociaux pourront apporter leur pierre à l'édifice lors des prochains développements pratiques de la loi.

Comment le gouvernement compte-t-il informer les citoyens des dispositions de la future loi? Les groupements de victimes seront-ils associés au processus? La ligne téléphonique spécifique ne devrait-elle pas être rouverte? Elle pourrait en effet s'ajouter à l'ensemble des instruments développés sur le lieu de travail.

Le travail des conseillers en prévention est crucial dans le cadre de l'assistance aux victimes. Les arrêtés d'exécution qui doivent régler leur statut n'ont pas encore été pris. Par exemple, on ignore toujours les critères auxquels les intéressés doivent satisfaire en matière de diplôme. Pourquoi tout cela prend-il autant de temps?

Parallèlement, se pose la question du financement et du service minimum. Il existe dès à présent une check-list permettant d'évaluer l'existence ou non de *mobbing*. Cette liste devrait être insérée dans les arrêtés d'exécution.

Nous sommes heureux que, grâce à l'adoption de notre amendement,

u de wet bekendmaken? Welk informatiemateriaal zult u gebruiken? In welke vorm zult u die informatie gieten en welke doelgroep wilt u bereiken? Wij moeten duidelijk weten hoe u deze wet verder zult ondersteunen. In welke mate zult u de groepering van slachtoffers bij de informatiecampagne betrekken?

Ten tweede, uw voorganger, mevrouw Smet, heeft de groene telefoonlijn omwille van budgettaire maatregelen afgeschaft. Nochtans kwamen daar per jaar 15 oproepen binnen van slachtoffers die geen raad meer wisten. Kunt u dit kanaal opnieuw openen zodat u, naast de instrumenten binnen de onderneming, ook over een ander middel beschikt waارlangs de slachtoffers de stilte kunnen doorbreken.

Ten derde, de externe preventiediensten zijn voor ons belangrijk. De uitvoeringsbesluiten zijn al vier jaar geleden genomen. Wij vinden het ook belangrijk dat de preventieadviseur – een psycholoog – de psychosociale bijstand kan leveren. Mevrouw de minister, kunt u dringend maatregelen uitvaardigen inzake de opleidings- en diplomavereisten die deze mensen moeten hebben? Deze uitvoeringsmaatregelen zijn er nog niet voor de preventieadviseurs, waarop u nu een beroep wilt doen. Zij spelen voor mij een belangrijke rol in deze materie. Wij moeten kunnen aangeven aan welke vereisten en diplomavoorwaarden deze mensen moeten voldoen.

Bovendien rijst de vraag naar de financiering en de minimale dienstverlening die deze externe preventiediensten moeten leveren. Wij moeten een antwoord op die vragen krijgen zodat uw wet ten volle kan renderen.

Ik wil u een suggestie doen, mevrouw de minister. Wij weten dat er een checklist bestaat om na te gaan of er werkelijk sprake is van mobbing. De verschillende organisaties gebruiken die lijst al. Ik meen dat u dit belangrijk instrument in de uitvoeringsbesluiten moet opnemen zodat wij ook het oneigenlijk gebruik van deze wet kunnen tegengaan. Van bij het begin moeten wij de probleemstelling goed kunnen omschrijven.

Mevrouw de minister, wij zijn erg tevreden dat u het amendement voor een evaluatie om de twee jaar, geïnspireerd door de groene fractie, hebt aangehouden. Wij vinden het heel belangrijk dat wij daaruit lessen zouden trekken. Zo kunnen wij in de regelgeving een duidelijke vooruitgang boeken en bijsturen waar nodig. Wij menen dat deze wet zal bijdragen tot een verandering van de bedrijfscultuur als zodanig.

Mevrouw de minister, mag ik u ook vragen om de organisatie van slachtoffers ook bij deze evaluatie te betrekken.

Er is nog een aspect waarvoor wij in de kou zijn blijven staan. Wij dachten een sluitstuk te maken door een extern anoniem meldpunt op te richten zodat de kring wordt gesloten. Immers, mobbing gebeurt niet alleen op werkvlloer. Wij stellen vast dat mobbing vaak in het privé- en ontspanningsleven en in de sociaal-culturele dimensie wordt voortgezet. Mobbing verspreidt zich en is dus niet alleen op de werkplek merkbaar.

Daarom zou het goed zijn dat er een extern anoniem meldpunt komt waar slachtoffers zich kunnen melden en van waaruit ook kan worden

il sera procédé à une évaluation bisannuelle pouvant déboucher, le cas échéant, sur des corrections. Nous demandons que les victimes soient associées à cette évaluation.

Nous restons toutefois sur notre faim en ce qui concerne notre demande de mise en place d'un point de contact anonyme et externe. En effet, le *mobbing* ne se limite souvent pas au lieu de travail.

Nous appuyons pleinement le projet à l'examen. Nous ne comprenons pas l'attitude du CD&V qui s'oppose aux appels téléphoniques malveillants mais joue, dans ce dossier, la carte patronale.

geageerd. Wij willen dit blijven beklemtonen. Wij werken aan een wetsvoorstel om uw wet, in onze overtuiging, te vervolledigen.

Mevrouw de minister, onze benadering is altijd rechtlijnig geweest. Wij steunen ten volle dit wetsontwerp. Wij begrijpen de CD&V niet die wel in de bomen kruip om te zeggen dat de treitertelefoons moeten worden afgeschaft. Dit gaat hier over meer dan treitertelefoons. Dit gaat hier over fundamentele zaken en hier laat de CD&V het afgieten. Het is duidelijk dat de CD&V uitsluitend de patronale kaart trekt. Wij kunnen dat niet begrijpen. Dat is warm en koud tegelijkertijd blazen. Dat ze maar op die manier voortdoen in de oppositie, het zal haar niet verder brengen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1583. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) (**1583/6**)

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1583. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) (**1583/6**)

Het wetsontwerp telt 11 artikelen.

Le projet de loi compte 11 articles.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Art. 3

- 1: *Trees Pieters (1583/4)*

Art. 5

- 2: *Trees Pieters (1583/4)*

- 3: *Trees Pieters (1583/4)*

- 4: *Trees Pieters (1583/4)*

- 5: *Trees Pieters (1583/4)*

- 6: *Trees Pieters (1583/4)*

- 7: *Trees Pieters (1583/4)*

- 8: *Trees Pieters (1583/4)*

- 9: *Trees Pieters (1583/4)*

- 10: *Trees Pieters (1583/4)*

01.08 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, wij wensen geen toevoeging van een punt 8 in artikel 3. Wij willen dat punt 3 wordt aangevuld, zoals bepaald is in de wet op het welzijn op het werk, waar het gaat over de psycho-sociale begeleiding, en dat dit gebruikt wordt als instrument om die wet in te vullen.

01.08 Trees Pieters (CD&V): L'amendement 1 à l'article 3 comprend l'ajout d'un point 8 à la liste des sept points énoncés dans la loi sur le bien-être au travail. Nous estimons que les centres d'accompagnement psychosocial doivent jouer un rôle dans le cadre du harcèlement sur le lieu de travail.

De voorzitter: Er staan foutjes in artikel 3 zoals het nu is opgesteld.

Il faut lire en français: "la protection des travailleurs contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail..."

Article 4, pas d'observation, pas d'amendement.

7° "participer (...) contre la violence *et* le harcèlement moral *ou* sexuel".

Artikel 4 is aangenomen.

Wij zijn aan uw amendement nr. 2. U hebt ook een amendement nr. 3.

01.09 Trees Pieters (CD&V): Inderdaad. Dit amendement strekt ertoe artikel 32quater te wijzigen. Wij wensen dit te doen niet door de opsomming over te nemen maar door de maatregelen die dienen aangepast aan de aard van de activiteiten, de grootte van de onderneming aan te vullen met: "en het geëvalueerde risico, worden vastgesteld overeenkomstig de algemene bepalingen van hoofdstuk II van deze wet" omdat wij in de geest van de wet op het welzijn op het werk willen blijven.

De **voorzitter**: Ik moet aan de Kamer signaleren dat de Franse tekst opnieuw, en dat zal zo zijn voor een aantal bemerkingen, moet worden gelezen: "Chapitre Vbis. Dispositions spécifiques concernant la violence *et* le harcèlement moral *ou* sexuel au travail."

Ik zal dat nog een aantal keren moeten herhalen.

Met amendement nr. 3 op artikel 5 stelt u voor artikel 32sexies te vervangen.

01.10 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dit amendement blijft in dezelfde logica, in casu de wet op het welzijn op het werk.

De **voorzitter**: Amendement nr. 4 strekt ertoe artikel 32septies te vervangen.

01.11 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik ben niet in het bezit van dat amendement. Over welk artikel gaat het?

De **voorzitter**: Amendement nr. 4 op artikel 5.

01.12 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, artikel 5 telt zeer veel artikelen.

De **voorzitter**: U hebt gelijk. Amendement nr. 4 handelt over artikel 32septies.

01.13 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ook dit amendement zit in dezelfde logica.

De **voorzitter**: Met amendement nr. 5 op artikel 5 stelt u voor artikel 32octies weg te laten.

01.14 Trees Pieters (CD&V): Inderdaad.

De **voorzitter**: Amendement nr. 6 strekt ertoe artikel 32decies te wijzigen.

01.15 Trees Pieters (CD&V): Ja.

De **voorzitter**: Amendement nr. 7 op artikel 32undecies. Amendementen nrs. 8 en 9 op artikel 32 tredecies.

01.16 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, amendement

nr. 9 strekt ertoe de paragrafen 3 en 4 weg te laten in artikel 32tredecies. Een verplichte reïntegratie van de werknemer is niet wenselijk in deze gevallen omdat het vertrouwen dat aan de arbeidsrelatie ten grondslag ligt, geschonden is.

Le président: Madame la ministre, ne serait-il pas possible de faire preuve de coordination? Car utiliser une numérotation comme 32tredecies n'est pas très élégant d'un point de vue légitique.

Amendement nr. 10 strekt ertoe in het vooropgestelde artikel 32tredecies paragraaf 7 weg te laten.

01.17 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, wij vragen dat de beschermingsregels worden weggelaten.

De voorzitter: De stemming over de amendementen en artikel 5 wordt aangehouden.

Les articles 6 et 7 sont adoptés.

Er is een kleine correctie in artikel 6, laatste zin. Het moet pesterijen of ongewenst seksueel gedrag zijn. Het is niet "en" "en" maar "of" "of".

De stemming over de amendementen en de artikelen 3 en 5 wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements et les articles 3 et 5 est réservé.

De artikelen 1 en 2, 4, 6 tot 11 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 et 2, 4, 6 à 11 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en de aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van wetsontwerp nr. 1584. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) (**1584/1**)

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1584. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) (**1584/1**)

Het wetsontwerp telt 7 artikelen.

Le projet de loi compte 7 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

Etant donné qu'il y a des corrections de texte, je vais passer les articles en revue.

Aangezien er tekstverbeteringen zijn, zal ik de artikelen overlopen.

Madame la vice-première ministre, le texte a-t-il été rédigé en français ou en néerlandais?

En ce qui concerne le titre, il faut lire, dans le texte français, "à l'occasion de" au lieu de "à propos de" et "contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel" au lieu de "contre la violence, le harcèlement moral et sexuel".

Artikel 1 wordt aangenomen.

L'article 1 est adopté.

In het opschrift van Hoofdstuk II moet het volgende gelezen worden: "Wijziging van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk."

En français, il faut lire: "Modification de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail."

Il faut citer les lois convenablement!

01.18 Fred Erdman (SP.A): Mijnheer de voorzitter, kan het verplichten van de diensten om dergelijke correcties aan te brengen, gekwalificeerd worden als pesterij?

De **voorzitter**: Volgens de voorzitter wel. Wij mogen ons gelukkig prijzen dat die diensten bestaan. Ik appreccieer ze. Die diensten vermijden dat wij errata moeten publiceren in het Belgisch Staatsblad!

A l'article 5, il y a différentes corrections de texte en ce sens qu'en français, il faut toujours lire "moral ou sexuel" au lieu de "moral et sexuel".

De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

02 Wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1363/1 tot 6)

02 Proposition de loi de M. Hugo Coveliers modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant àachever la structure fédérale de l'Etat (1363/1 à 6)

Algemene bespreking Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Jef Tavernier, rapporteur, heeft het woord.

02.01 Alfons Borginon (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, kunnen wij een exacte voorlezing van het verslag krijgen? Ieder woord is blijkbaar gewikt en gewogen?

02.02 Jef Tavernier, rapporteur: Mijnheer Borginon, ik breng met genoegen verslag uit van de bespreking in de commissie van het wetsvoorstel van de heer Coveliers. Dit wetsvoorstel hebben wij in de commissie besproken op 23 en 29 maart van dit jaar, of – ik vergis mij – 23 en 29 januari van dit jaar.

De **voorzitter**: Mijnheer de verslaggever, u kent het fameuze vers in het Latijn: festina lente.

02.03 Jef Tavernier, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, wij hebben het wetsvoorstel besproken op 23 en 29 januari. Het wetsvoorstel van de heer Coveliers werd enigszins in extremis mee ondertekend door de heer Van Campenhout die daarmee uiteraard zijn gehechtheid aan dit voorstel wilde onderstrepen. De indiener stelde dat het wetsvoorstel tot doel had de rechtsonzekerheid weg te nemen die vandaag bestaat voor zowel de burger als de administratie van de belastingen in verband met de toepassing van de milieutaks op drankverpakkingen. Daarnaast was het de bedoeling een rechtsgrond te creëren die het ministerie van Financiën moet toelaten te waken over de continuïteit van de dienstverlening in dat verband, meer bepaald omdat de opvolgingscommissie die geïnstalleerd was bij wet van 16 juli 1993 eigenlijk sedert 1998 niet meer samenkomt. In de algemene bespreking werd eigenlijk vooral het woord genomen door

02.03 Jef Tavernier, rapporteur: La commission s'est réunie pour examiner cette proposition les 22 et 29 janvier 2002. La proposition de loi Coveliers a été cosignée *in extremis* par M. Van Campenhout. L'auteur de la proposition entend lever l'insécurité juridique qui concerne actuellement les citoyens et le fisc en matière d'application de la taxe environnementale sur les emballages de boissons. La proposition vise également à

enerzijds, uw verslaggever en anderzijds, de minister van Financiën en ook door de heer Leterme. Dit wetsvoorstel werd "gekaderd" in de hele problematiek van het verpakkingsafval en de milieubelasting op dat afval. Er werd onderstreept dat dit paste in een nieuwe benadering waarbij we eigenlijk naar een nieuw systeem evolueren. In plaats van het vroeger uitgewerkte systeem van ecotaksen krijgen we een nieuw systeem van enerzijds, ecoboni en anderzijds, een verpakkingsheffing waarbij de opvolgingscommissie die sedert een aantal jaren niet meer samenkomt ontheven wordt van haar bevoegdheden.

Het ministerie van Financiën zou die bevoegdheden gaan uitoefenen. Daarbij werd uiteraard de vraag gesteld naar de huidige stand van zaken in het dossier van het politiek akkoord rond het nieuwe systeem van ecoboni en verpakkingsheffing. Daarover werd door de minister van Financiën uitleg gegeven. Hij bevestigde dat er over het vraagstuk van de ecofiscaliteit een akkoord bestaat binnen de regering dat intussen naar de Raad van State is verstuurd.

Bovendien werd na een eerste summier advies van de Europese Commissie ondertussen een meer inhoudelijk advies verstrekt. Dit advies zal ook aan de Raad van State worden overgemaakt zodat binnenkort het ontwerp in de Ministerraad kan worden besproken en bij het Parlement kan worden ingediend.

De heer Leterme heeft terzake opgemerkt dat zijn bezorgdheid ging naar de rechtszekerheid van consumenten en bedrijven. Hij heeft ook vragen gesteld naar de stand van zaken in dit dossier.

De minister heeft hierop geantwoord dat de Europese Commissie had bepaald dat de procedure mocht worden voortgezet zonder te wachten op het formele advies van de Commissie. Dit advies is ondertussen aangekomen. De minister zei bovendien dat de Europese Commissie geen fundamentele kritiek had op het ontwerp.

Een punt van discussie was het al dan niet invoeren van een limietdatum. Mijnheer Leterme, uw rapporteur heeft dit punt aangekaart en de commissie heeft na overleg met de minister gemeend dat dit op dat moment niet wenselijk was.

Daarnaast waren er ook amendementen ingediend door de heer Leterme, die voorstelde om het BTW- en accijnstarief op minerale waters en frisdranken te verlagen. Hij verwees daarbij naar een wetsvoorstel dat hij in het begin van deze legislatuur samen met de heren Stefaan De Clerck en Dirk Pieters had ingediend. Hierop werd door de minister geantwoord dat die voorstellen aan bod zouden komen bij de besprekking van het definitieve ontwerp van wet. Op dit moment leek het hem evenwel enigszins voorbarig om dit nu reeds in dit overgangsontwerp op te nemen. De minister zei overigens heel duidelijk dat het de bedoeling was om het BTW-tarief te verlagen van 21 naar 6%.

Na deze discussie werden de verschillende artikelen aangenomen met 9 stemmen voor en 1 onthouding. De amendementen die waren ingediend door de heer Leterme werden verworpen. Een amendement van de heer Coveliers, ter verbetering van de tekst, werd aangenomen. Het geheel van het wetsvoorstel werd bij de eindstemming in de commissie unaniem aangenomen door alle aanwezige leden.

procurer un fondement juridique au ministère des Finances afin qu'il puisse garantir la continuité du service dans le cadre de ce dossier.

La commission de suivi instaurée à la suite de la loi du 16 juillet 1993 ne s'est plus réunie depuis quelques années. Le débat en commission fut essentiellement mené par MM. Leterme et Tavernier et par le ministre Reynders.

La proposition de loi présente une nouvelle approche de la problématique des déchets d'emballage et de la taxe environnementale qui les grève.

La commission de suivi devait transmettre ses compétences au ministre des Finances. Celui-ci a confirmé qu'un accord existait sur ce dossier au sein du gouvernement. La Commission européenne a également déjà rendu un premier avis qui a été transmis au Conseil d'Etat. Après l'avis du Conseil d'Etat, le texte pourra, à court terme, aboutir au Parlement.

M.Leterme a mis en exergue l'importance de la sécurité juridique. La Commission européenne a décrété que la procédure pouvait être poursuivie, même s'il manque encore un avis définitif. Elle n'a apporté aucune objection fondamentale.

M. Leterme a proposé que la TVA et le taux d'accise sur les eaux minérales soient réduits et a renvoyé à la proposition qu'il a déposée avec MM. Pieters et De Clerck. Aux dires du ministre, cette proposition devrait être évoquée lors de l'examen du projet de loi définitif. Il a jugé qu'il n'était pas opportun de le faire pour la loi transitoire.

Les articles ont été adoptés par 9 voix et une abstention.

Les amendements de M. Leterme ont été rejetés.

Un amendement de M. Coveliers tendant à améliorer le texte a été adopté.

L'ensemble a été adopté à l'unanimité par les membres présents.

02.04 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de verslaggever voor de inspanningen die hij heeft geleverd om uiteindelijk, zij het met enige vertraging – ik kom daar seffens op terug – het verslag te brengen waarvoor hij ook aangeduid was. Ik wil wel beklemtonen dat ik niet akkoord ga met de omschrijving van de verslaggever, collega Tavernier, die het eminente voorstel van collega Coveliers heeft herleid tot – ik probeer hem te citeren – een overgangswetsvoorstel. Ik vind dit denigrerend, collega Coveliers, en ik wil ten uwen aanzien in volledige duidelijkheid en namens mijn fractie, mijn partij en mijn beweging, die mij hebben verkozen, beklemtonen dat ik mij distantieer van deze zeer denigrerende opmerking van de heer Tavernier.

Collega's, het fundamentele debat over de ecotaksen, de ecobelastingen, de ecoheffingen zullen wij binnen enkele weken of maanden, wellicht nog tijdens deze legislatuur, mag ik veronderstellen – ik kom daar straks nog op terug – nog kunnen voeren. Vandaar dat ik mij veroorloof om mij vandaag te beperken tot een aantal bedenkingen en, straks, tot een aantal precieze vragen aan de indiener. Ik zal ook voorstellen indienen tot wijziging van wat voorligt.

Collega's, dit wetsvoorstel behandelt een deel van het geheel van de sturende heffingen, de indirecte fiscaliteit, wat tot doel heeft het gedrag van de mensen te reguleren. Ook het regeerakkoord heeft daar wellicht, veronderstel ik toch, vanuit de andere geledingen van de meerderheid...

Mijnheer de voorzitter, de minister van Financiën probeert mijn aandacht af te leiden door met muntstukken te zwaaien. De minister van Financiën heeft hiermee gisteren enige animositeit gecreëerd in dit Huis, of tenminste in een aantal belendende percelen van dit Huis. Ik vraag de minister van Financiën om mijn aandacht niet verder af te leiden met geld, zij het bijna verwezen geld. Het is immers achtentwintig februari, het is dus nog gangbaar. Hij probeert mijn aandacht af te leiden of mij misschien uit te kopen.

02.05 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dat is toch beter dan het in brand te steken.

02.06 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik probeer mij niet te laten afleiden, maar dat is moeilijk als men zwaait met geld en collega's uit mijn fractie mij proberen te onderbreken. Bij de vorming van de regering werd in het regeerakkoord een passus opgenomen met betrekking tot sturende heffingen inzake consumptiedrag, meer bepaald de ecofiscaliteit, de ecoheffingen en de ecobelastingen. Om een of andere reden werd de grote eenstemmigheid hierrond, die blijkbaar aan de basis lag van het regeerakkoord en ook van de

02.04 Yves Leterme (CD&V): Je ne suis pas d'accord que le rapporteur présente l'importante proposition de loi Coveliers comme une simple mesure transitoire. Je tiens à me démarquer de cette analyse dénigrante.

Nous n'aurons pas l'occasion aujourd'hui de mener ce débat fondamental sur les écotaxes, lequel est normalement prévu pour une date ultérieure au cours de cette législature, au moment où la législation les concernant sera élaborée.

La présente proposition de loi englobe les taxes destinées à orienter le comportement des consommateurs dans un sens déterminé. Lors de la formation du gouvernement, ces écotaxes faisaient encore l'objet d'une large unanimité mais celle-ci a tôt fait de disparaître, si bien que l'actuelle majorité n'a toujours pas déterminé la forme définitive de l'écofiscalité.

02.06 Yves Leterme (CD&V): La publication dans le *Moniteur belge*, le 22 décembre 2000, d'un avis dans lequel le ministre décidait de ne pas appliquer provisoirement la loi existante fut une première juridique. Les Verts ne semblaient pas y voir de problème. L'objectif

regeringsverklaring, op bepaalde momenten tegengewerkt door problemen, meningverschillen, interpretatieverschillen of technische moeilijkheden. In elk geval is paars-groen er in de eerste helft van de legislatuur niet in geslaagd om elementen van de ecofiscaliteit op een ordentelijke manier aan te pakken overeenkomstig de doelstellingen die in het regeerakkoord waren opgenomen. Vandaar dat – een juridisch novum, hoewel het ook al in de jaren negentig is gebeurd – op 22 december 2000 in het Belgisch Staatsblad een bericht verschijnt dat zegt: er bestaat wel een wet, maar ik, minister van Financiën, zeg u, beste burgers en bedrijven, wij gaan die wet voorlopig niet toepassen.

De wetgeving inzake fiscaliteit en het ius fisci dat reeds dateert van de late Middeleeuwen, vormen een belangrijk onderdeel van de bevoegdheden van het Parlement. Het recht om een belasting te heffen is een essentieel element van de parlementaire functie. Op 22 december 2000 stellen wij vast dat men, ondanks de ontroerende eenstemmigheid en de goed samenwerking binnen de coalitie, er blijkbaar niet in slaagt om de beloften aan de groenen in te vullen. De groenen hebben na de verschijning van het bericht in het Staatsblad gezegd dat er geen probleem was. Ik merk op dat er in het verleden vanuit de groene fractie moord en brand werd geschreewd toen er rond ecofiscaliteit vrijwel iets gelijkaardigs moest gebeuren, ondanks het feit dat er toen wel sprake was van een voorontwerp van wet, terwijl er nu enkel een politiek akkoord was, zoals de heer Tavernier het daarnet heeft gezegd. Eind 2000 was het voor de groenen in elk geval geen enkel probleem om te zeggen dat er geen nieuwe ecotaksregeling was en dat men overging tot de orde van de dag met de bedoeling weliswaar om heel snel, in het voorjaar van 2001, een definitieve tekst van een voorontwerp van wet klaar te hebben, dat de normale procedure zou doorlopen tot in het Parlement.

In het jaar 2001 zijn we getuige geweest van allerlei insinuaties, afdreigingen, verdraaiingen van werkelijkheden en woorden en verdachtmakingen vanuit de groene fractie ten aanzien van de minister van Financiën. Men begon zelfs met het citeren uit teksten die, volgens de toenmalige fractieleider van de groenen, niet aan de Europese Commissie werden genotificeerd of niet voor verder gevolg werden doorgegeven aan de Raad van State, zoals het akkoord was genootleerd in de Ministerraad. De sfeer met betrekking tot het ontwerp rond deze problematiek was blijkbaar verpest. Het was voor mij dan ook niet verwonderlijk dat de voorbije maanden de animositeit omtrent dit dossier binnen de paars-groene meerderheid – en dan vooral binnen de groene fractie – steeg. Het verslag van de heer Tavernier zal zulks niet kunnen verbergen. Omdat het een slechte gewoonte is en omdat het daarvoor in de toekomst moet worden vermeden, herhaal ik dat men vanuit de groene fractie zelfs niet is gezwicht voor het aanwenden en misbruiken van de positie als verslaggever, in de persoon van de heer Jef Tavernier. Men is niet gezwicht voor het misbruik van vertrouwen, toegekend door de commissie voor de Financiën en de Begroting aan collega Tavernier om verslag uit te brengen van de commissiewerkzaamheden aangaande het eminente voorstel van de heer Coveliers. De heer Tavernier heeft er niet voor gezwicht om misbruik te maken van deze positie om de besprekings in het Parlement uit te stellen, niet alleen tot ergernis van de heer Coveliers. (...)

02.07 Minister **Didier Reynders**: De heer Coveliers is meer dan zijn

était qu'un avant-projet de loi soit déposé au début de 2001. En 2001 des suspicions apparurent et des insinuations furent lancées de part et d'autre. Ces derniers mois, l'animosité s'est accrue au sein du groupe Ecolo-Agalev. Le rapporteur, M. Tavernier, a abusé de sa propre position pour reporter la discussion. Ce rapport était prêt depuis des semaines. Il voulait faire durer les choses jusqu'à ce que le projet de loi relatif aux écotaxes soit revenu du Conseil d'Etat.

Cette proposition de loi vise surtout à restaurer la sécurité juridique qui avait notamment été mise à mal par le fait que la commission de suivi ne s'est plus réunie depuis 1998.

voorstel eminent.

02.08 Yves Leterme (CD&V): Ik vraag u, mijnheer de minister, om de kwalificatie van politieke en andere verdiensten van de heer Coveliers hier terzijde te laten.

U bent er in elk geval niet voor gezwicht, mijnheer Tavernier, om misbruik te maken van uw positie als verslaggever om zodoende het debat hier onmogelijk te maken. Blijkbaar is het een uiting van de goede verstandhouding binnen de paars-groene coalitie. Ik ben pertinent zeker dat het verslag 4 of 5 weken geleden reeds afgerond en uitgetikt was en klaar lag op de diensten van ons secretariaat. Het verslag werd trouwens opgemaakt door de eminente medewerkers die steeds uitstekend werk verrichten bij de redactie van verslagen. U hebt uw positie misbruikt om de discussie hier uit de weg te gaan. U hebt in een ijdele hoop geprobeerd om de tijd voor de behandeling van het wetsvoorstel te rekken, tot het voorontwerp van wet inzake de definitieve ecotaksregeling terugkwam van de Raad van State.

Het behandelen van het eminente wetsvoorstel van de heer Coveliers moest zo lang worden geroken tot er duidelijkheid was, ook politiek, over het globale wetsontwerp inzake de ecotaks.

Collega's, de heer Coveliers zal het in zijn uiteenzetting ongetwijfeld herhalen, maar het voorliggende wetsvoorstel ambieert vooral het creëren van rechtszekerheid rond de positie van de opvolgingscommissie. Let wel, het is niet de eerste verantwoordelijkheid van de vorige meerderheid dat de opvolgingscommissie niet tijdig werd samengesteld en niet heeft gefunctioneerd. Het is ook grotendeels de verantwoordelijkheid van de huidige regering. Goed, daar zal ik niet over uitweiden.

02.09 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, twee kleine opmerkingen. Omdat de heer Leterme blijkbaar problemen heeft met data en tussentijden, heb ik met opzet in mijn verslag vermeld dat dit werd besproken op 22 en 29 januari 2002. Tussen vandaag en 29 januari zitten net vier weken, dus kan niets vier tot vijf weken zijn blijven liggen. Een verslag is nooit klaar voor het einde van de werkzaamheden. Bovendien zat er een week vakantie tussen. Trouwens, als een commissie niet meer samenkomt en niet meer opnieuw wordt samengesteld in 1998, valt dit dan niet onder de vorige meerderheid?

02.09 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO), rapporteur: Quatre semaines seulement séparent la dernière réunion de la commission compétente qui s'est déroulée le 29 janvier et ce jour. Il ne s'agit donc pas d'une inertie de cinq semaines comme l'affirme M. Leterme. La commission de suivis s'est réunie pour la dernière fois en 1998, donc sous le gouvernement précédent.

02.10 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil gerust met de heer Tavernier het debat over de opvolgingscommissie aangaan, over wie de leden moet aanduiden, vanwaar de voordrachten moesten komen. Ik zie echter dat de heer Tavernier dat debat liever afrondt. Spreken wij af dat wij bij de besprekings van het wetsontwerp ten gronde ingaan op de verantwoordelijkheden, voor zover dit zinvol zou zijn. Het is immers vooral de toekomst die ons bezighoudt. In ieder geval heeft de waarheid haar rechten. Het is iets te makkelijk om inzake de opvolgingscommissie de vorige meerderheid met de vinger te wijzen, wat bij u uiteraard een beetje een systeem geworden is, namelijk het afschuiven van de eigen verantwoordelijkheid. Ik hoop dat de minister ons niet verlaten heeft, want ik kom thans tot mijn vragen.

02.10 Yves Leterme (CD&V): Nous aurons l'occasion de discuter de ce problème en profondeur dans le cadre de l'examen du projet de loi sur les écotaxes. Je suis tout disposé à engager le débat à ce sujet avec M. Tavernier.

Eerst zwaait u met geld, nu probeert u aan te vallen in de rug.

De **voorzitter**: De minister luistert naar u.

02.11 Yves Leterme (CD&V): Ten aanzien van de minister en de collega's heb ik een viertal vragen of opmerkingen. Een eerste vraag heeft te maken met...

De **voorzitter**: Dat noemt men in een andere taal apengeld.

02.12 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, nu vraag ik wat meer uitleg. De mensen die binnen 500 jaar aan heuristiek zullen doen en onze debatten zullen napluizen, zullen zonder beeld niet begrijpen waarom u nu begint over apengeld. Tenzij ik dit mag beschouwen als een persoonlijk feit, zou ik u willen vragen nu iets meer uitleg te geven.

De **voorzitter**: Wij hebben dezelfde zaken in de hand, wij kregen die van dezelfde minister en wij kunnen er niets mee doen.

02.13 Yves Leterme (CD&V): Dat is met deze regering heel vaak het geval. Het eerste probleem dat ik wil aankaarten is dat de ecotakswet een aantal keren werd gewijzigd. Indien men de opeenvolgende wijzigingen op een rijtje zet, ziet men dat de wijziging van 7 maart 1996 belangrijk is. Het was de zoveelste in de rij, maar voor zover ik weet werd die nooit genotificeerd aan de Europese Commissie. Dat is de facto een inbreuk op wat het verdrag bepaalt. In dergelijke gevallen is het evident dat er een notificatie gebeurt aan de Europese Commissie. Ik geef toe, mijnheer Tavernier, dat deze inbreuk uit de voorgaande legislatuur dateert. Om dit te verhelpen en de situatie te regulariseren, had de vorige regering besloten om een koninklijk besluit houdende coördinatie van de wettelijke beschikkingen inzake de ecofiscaliteit te redigeren en te notificeren aan de Europese instanties.

Volgens mijn informatie gebeurde dit op 18 december 1997. Het probleem is dat het ontwerp van koninklijk besluit, dat bij de Europese Commissie werd genotificeerd, nooit werd goedgekeurd.

Mijnheer de minister, uit de stukken blijkt dat u op 22 mei 2000 schriftelijk aan de Europese Commissie hebt gemeld dat u het ontwerp van koninklijk besluit na overleg in de Ministerraad ter bekraftiging aan de Koning zult voorleggen. Ik meen echter te weten dat het ontwerp van koninklijk besluit nooit in de Ministerraad ter sprake kwam. Het ontwerp van koninklijk besluit werd echter vrij snel na de missive aan de Europese Commissie – op 31 juli 2000 – aan de Raad van State overgezonden.

Mijnheer de minister, hoever staat het nu met het ontwerp van koninklijk besluit waarvan u zegt dat het in de Ministerraad werd besproken? Dit blijkt echter niet in de Ministerraad te zijn besproken. Heeft de Raad van State zijn advies al gegeven of is er nog geen advies? Klopt het dat de Europese Commissie van plan was om een procedure te starten tegen de Belgische regering voor de te grote vertraging inzake de ratificatie van het koninklijk besluit waarvan in 1997 sprake was. Wat is de ware toedracht van dit dossier? Een inbreukprocedure tegen ons land is immers niet niets.

02.13 Yves Leterme (CD&V): J'ai quatre questions à poser ou observations à formuler. La loi sur les écotaxes a été modifiée à plusieurs reprises. L'importante adaptation du 7 mars 1996 n'a jamais été portée à la connaissance de la Commission européenne. C'est la raison pour laquelle le gouvernement précédent avait décidé de rédiger un arrêté royal coordinateur, l'arrêté royal du 18 décembre 1997, et de le notifier à la Commission. Toutefois, il n'a jamais été adopté. Dans un courrier du 22 mai 2000 adressé à la Commission européenne, le ministre a communiqué que la procédure relative à cet arrêté était encore en cours. Où en est-on, aujourd'hui? Le Conseil d'Etat a-t-il déjà remis un avis? La Commission européenne songe-t-elle à entamer une procédure d'infraction à l'encontre de notre pays pour cause de notification tardive?

Un certain nombre de producteurs de boissons ont obtenu une dispense avec effet rétroactif, combinée à une affiliation rétroactive fictive à Fost-plus. C'est ainsi qu'ils ont pu échapper aux sanctions applicables en cas d'infraction à la législation sur les

Een tweede reeks vragen en bedenkingen hebben betrekking op de problematiek inzake de retroactieve vrijstelling die aan een aantal drankproducenten werd verleend, inclusief het invoeren van een fictieve retroactieve aansluiting bij FOST Plus. Op 3 juli 2001 hadden wij het daarover reeds in de commissie voor de Financiën en op 12 juli 2001 in de plenaire vergadering. Ik stelde een aantal vragen over een Luiks bedrijf en de minister speelde in zijn antwoord daarop open kaart. Hij zei dat hij tegen de wet in een fictieve retroactieve aansluiting bij FOST Plus in een aantal bedrijven zou toelaten om te ontsnappen aan de normale besluitvorming in het kader van de procedure voor overtreding van de ecotakswetgeving. Daarover was ik het niet met de minister eens.

Op basis van het eminente wetsvoorstel van de heer Coveliers heb ik drie vragen over deze feiten van juli 2001. Ik veronderstel dat bij de stemming over het wetsvoorstel van de heer Coveliers de wettelijke basis voor een aantal heffingen zal wegvalen. Ik zal uitleggen wat mijn twijfel terzake is.

Gesteld dat de wettelijke basis zou wegvalen en dat het dossier bij wijze van spreken zou worden afgehandeld, heb ik enkele vragen te stellen.

Alvorens mijn vragen te stellen wil ik citeren uit de Handelingen van 12 juli 2001, datum waarop de heer Tavernier, naar aanleiding van de stemming over de motie tot besluit van mijn interpellatie van 3 juli 2001 in de commissie voor de Financiën, zei: "Bovendien stel ik vast dat de minister in de commissie en achteraf zich geëngageerd heeft om die ondernemingen te vergoeden die op basis van de situatie in 1996 boetes hebben betaald".

Mijnheer de minister, al is het soms moeilijk, toch probeer ik trouw te blijven aan alle pogingen om te blijven behoren tot degenen die de woorden van de heer Tavernier ten volle ernstig nemen.

In de Handelingen van 12 juli 2001 – wellicht de verbeterde versie, mijnheer Tavernier, want zowel in uw hoedanigheid van rapporteur als van spreker ontvangt u documenten die u kunt verbeteren of aanpassen; die documenten werden aldus verondersteld aan u te zijn overgezonden voor correctie – lees ik dat u zei, zonder te worden tegengesproken door de regering: "Bovendien stel ik vast dat de minister in de commissie en achteraf" – wellicht in de wandelgangen of ter gelegenheid van een persoonlijk onderhoud – "zich geëngageerd heeft om die ondernemingen te vergoeden die op basis van de situatie in 1996 boetes hebben betaald".

Met uitvoering van de ecotakswetgeving die strafrechtelijk wordt gesanctioneerd kan de heer Tavernier hier slechts boetes bedoelen die na een strafrechtelijke procedure zijn opgelegd. Het kan hier immers niet gaan om heffingen; er is geen sprake van taksen, maar wel van boetes.

Mijnheer de minister, werden er werkelijk ondernemingen vergoed? Engageerde u zich in de commissie, ten aanzien van de heer Tavernier, om boetes terug te betalen op basis van de situatie in 1996, namelijk de niet-aansluiting, het niet-lidmaatschap uit hoofde van een aantal bedrijven contra lege en het niet-lidmaatschap van

écotaxes.

Cette dispense rétroactive appelle un certain nombre de questions.

Je lis dans le rapport intégral du 12 juillet 2001 que M. Tavernier a déclaré lors du vote sur une motion déposée à l'issue de mon interpellation sur ce dossier que le ministre s'était engagé en commission et ultérieurement encore à indemniser les entreprises qui avaient payé des amendes sur la base de la situation de 1996. J'en déduis qu'il s'agit d'amendes, et non de prélèvements, imposés par la voie pénale. Je demande au ministre s'il a respecté cet engagement: des amendes ont-elles effectivement été remboursées? Dans l'affirmative, cela a-t-il également été le cas lorsque des actions pénales ont été menées?

Le 12 juillet 2001, M. Tavernier a déclaré qu'une mesure générale avait été prise dont, pour une très courte période, une trentaine d'entreprises allaient pouvoir profiter. Est-il exact qu'il a pu avoir accès à une telle liste? Dès lors, voudriez-vous communiquer cette liste au reste des membres de la Chambre.

Le ministre a octroyé des exonérations rétroactives à des producteurs de boissons sur la base d'adhésions fictives à Fost Plus. Pourquoi n'en a-t-il pas été de même pour les fabricants de batteries affiliés à Bebat?

L'article 2 de la proposition de loi Coveliers propose d'insérer à l'article 373, §1er, les termes "2000 et suivantes", pour accroître ainsi la sécurité juridique des entreprises. Les Régions n'ont fourni aucune donnée en matière de pourcentages de recyclage. L'article 373, § 5, repose explicitement sur le principe que ce recyclage est acquis. Et M. Coveliers de laisser cet article inchangé. Dans ces conditions,

FOST Plus? Wegens de niet-betaling van heffingen worden vonnissen uitgesproken waardoor aan bedrijven boetes worden opgelegd. In mijn dossier zitten een paar vonnissen als voorbeeld, met betrekking tot de periode die van toepassing is.

Mijnheer de minister, ik vraag u uitdrukkelijk of uw diensten daadwerkelijk boetes terugbetaalden aan ondernemingen die op basis van de situatie in 1996 werden veroordeeld tot het betalen van boetes? Zo ja, gebeurde dat ook in dossiers waarin de rechter een uitspraak deed?

In bevestigend geval doet er zich een bijzonder pregnant probleem voor, aangezien u niet gerechtigd bent om dergelijke daden te stellen. In ontkennend geval doet er zich eveneens een probleem voor omdat dan de bedrijven die werden veroordeeld en de boetes betaalden, niet werden vergoed, maar de andere bedrijven wel.

Voor mijn tweede vraag moet ik weer de woorden van de heer Tavernier uit de tweede lezing citeren. Ik drink uw woorden, collega Tavernier. Op 12 juli 2001, bij de stemverklaring over de motie tot besluit van de interpellatie, gehouden in de commissie voor de Financiën van 3 juli 2001, zegt u het volgende. (...)

Mijnheer de minister, uw non-verbale communicatie geeft de indruk dat u geen belang hecht aan de woorden van collega Tavernier.

Ik citeer: "Een algemene maatregel werd genomen waarvan een dertigtal bedrijven genieten voor een heel beperkte periode, meer bepaald voor 1996, toen er onduidelijkheid heerde over de toepassing van de betrokken wetgeving."

Tot zover het citaat van collega Tavernier, eminent lid van de meerderheid, die bij machte is om een eminent wetsvoorstel van collega Coveliers tegen te houden.

Mijnheer de voorzitter, de heer Coveliers wenst tussenbeide te komen.

De voorzitter: U bent provocatief. De heer Coveliers doet bewegingen, maar spreekt niet. Mijnheer Leterme, ik wil u niet opjagen, maar u benadert stilaan het maximum van uw spreektaid.

02.14 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb vervelende vragen.

De voorzitter: Er is ook een Reglement.

02.15 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, klopt het dat de heer Tavernier kennis heeft kunnen nemen van een lijst van een dertigtal bedrijven, op grond waarvan hij de eenvoudige motie heeft goedgekeurd, in tegenstelling tot het niet-tekenen van de eenvoudige motie in commissie? Is die lijst aan de heer Tavernier meegedeeld? Ik durf veronderstellen van wel, als ik de verklaringen van de heer Tavernier mag geloven. Mijnheer de minister, deel deze lijst ook mee aan de andere collega's. Ik durf u op zijn minst vragen – indien de woorden van collega Tavernier juist zijn – om wat selectiever om te gaan met uw gezwaai met beroepsgeheim, waarvan u in fiscale materies geregeld gebruikmaakt.

comment compte-t-il assurer la sécurité juridique des entreprises?

Je propose, pour cette raison, d'aménager le texte par voie d'amendement et je souhaite insérer un article 2bis nouveau. Les Régions ne réalisent en effet pas les pourcentages de recyclage requis. A défaut de pourcentages et lorsque des informations de la commission des emballages font apparaître que le pourcentage de recyclage des déchets ménagers est conforme aux pourcentages globaux minimaux imposés dans l'accord de coopération, il faut accorder une dispense. Sans cet ajout, la présente proposition de loi sera un coup d'épée dans l'eau. Mon amendement est de nature à apporter la sécurité juridique requise.

Où en est le projet de loi sur les écotaxes ? A-t-il déjà été soumis pour avis au Conseil d'Etat ? Quand pourrons-nous l'examiner ?

Ik heb nog een laatste vraag over de debatten die in juli hebben plaatsgevonden en de retroactieve vrijstellingen die toen op basis van een effectieve aansluiting bij FOST Plus zijn doorgevoerd. Mijnheer de minister, ik verwijst naar hangende rechtszaken, die vooral te maken hebben met bedrijven die actief zijn bij de productie van batterijen. U hebt in de commissie toegegeven dat u retroactieve vrijstellingen hebt verleend aan drankbedrijven voor de ecotaksheffingen, op basis van effectieve aansluiting bij FOST Plus. Mijnheer de minister, waarom is dit niet gebeurd ten aanzien van bedrijven uit de batterijsector, die niet bij B-BAT – een met FOST Plus te vergelijken erkende instelling voor de batterijsector – zijn aangesloten en nu voor rechtbanken aanvoeren dat voor B-BAT geen retroactieve vrijstelling wordt verleend.

Voor mijn voorlaatste bemerking verwijst ik naar artikel 2 van het wetsvoorstel van collega Coveliers. Mijnheer Coveliers, ik zal proberen uw wetsvoorstel, wat dat aspect betreft, samen te vatten. U stelt voor om in artikel 373, §1 – ik moet het nakijken – bij het epitheton voor de colon van de recyclagepercentages “2000 en volgende” toe te voegen.

U zegt dat 2000 het laatste jaar was waarvoor recyclagepercentages waren uitgezet. U stelt voor “en volgende” eraan toe te voegen, zodat de recyclagepercentages vooropgezet voor 2000 ook van toepassing zijn voor de volgende jaren en de vrijstelling van ecotaks verder zou gelden en er rechtszekerheid is voor de bedrijfssector.

Ik heb een probleem met dit gegeven. Ik heb geen probleem om uw wetsvoorstel met zijn filosofie en zijn bedoeling goed te keuren. Collega Coveliers, u bent trouwens een eminent jurist.

Mijnheer de minister, bij mijn weten worden gegevens met betrekking tot recyclage tot hiertoe niet geproduceerd door de gewesten. De gewesten leveren dus geen gegevens inzake recyclage. Dan rijst het probleem van de goede intenties van collega Coveliers betreffende de aanvulling “2000 en volgende”, met behoud evenwel van paragraaf 5 van artikel 373. Daarin wordt bepaald dat wanneer men op basis van informatie geproduceerd door de gewesten het recyclagepercentage niet blijkt te halen, men een bepaalde heffing moet betalen, zijnde de ecotaksheffing.

Collega Coveliers, op welke wijze wordt er vandaag rechtszekerheid geboden aan de bedrijven, zoals door u beoogd, zijnde dat zij die ecotaksheffing niet moeten betalen bij gebrek aan een legale basis? Hoe kunt u dit hard maken door de toevoeging van de woorden “en volgende” wanneer u paragraaf 5 van artikel 373 onaangepast laat? Persoonlijk meen ik dat er een andere tekswijziging of tekstaanvulling moet worden aangebracht, in de zin zoals het is verwoord in het amendement. Mijnheer de voorzitter, als u het mij toestaat, licht ik het amendement toe, zodat we straks daarvoor geen tijd meer moeten uittrekken.

Ik stel voor om te starten vanuit de gegevens van de interregionale verpakkingscommissie, die deze gegevens wel kan produceren. Die gegevens worden door de gewesten niet geproduceerd en zullen a fortiori niet meer worden geproduceerd, onder meer omdat de bijzondere financieringswet voorziet dat de ecotaksen – tenzij ik mij vergis – opnieuw een federale bevoegdheid worden.

Vandaar dat wij voorstellen een artikel 2bis in het wetsvoorstel van collega Coveliers in te voegen. Het is mijn innige overtuiging dat indien we dit niet doen, het wetsvoorstel dat wij nochtans bereid waren te steunen om de rechtszekerheid te betrachten, althans op dat vlak een slag in het water – in het drinkwater – is.

Het amendement luidt als volgt: "Bij ontstentenis van de mededeling van de gewesten inzake de bedoelde recyclagepercentages voor het jaar 2000" – en ze is er tot op heden niet – "niettemin vrijstelling voor het beschouwde kalenderjaar wordt verkregen, indien uit de informatie van de verpakningscommissie – commissie bedoeld in artikel 22 van het samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, blijkt dat het recyclagepercentage voor huishoudelijk afval voldoet aan de minimale globale percentages die worden opgelegd in artikel 3, paragraaf 2 van het voormelde samenwerkingsakkoord, percentages die overeenkomen met deze die opgenomen zijn in de ecotakswet."

Collega Coveliers, bijgevolg vraag ik u hoe u het kunt hard maken dat er rechtszekerheid komt. Volgens mij komt ze er niet, tenzij wij die toevoeging doen. Indien we ze niet doen – ik zie dat collega Taverniers glundert – dan is het mijn innige overtuiging dat uw goedbedoeld wetsvoorstel, minstens wat dit beperkt maar belangrijk aspect betreft, een slag in het water is. Ik heb reeds echo's uit de sector gehoord dat het daar ook zo wordt gepercipieerd.

Bijgevolg bied ik aan om dit amendement goed te keuren, wat wellicht betekent dat we er volgende week opnieuw moeten over stemmen. Dan kunnen wij echter spreken van een sluitende rechtszekerheid. De thans voorliggende tekst is terzake ontoereikend. Ik geef toe dat de tekst ook mijn goedkeuring wegdroeg, maar na grondig onderzoek nadien bleek dat hij niet voldeed.

Mijnheer de minister, tot slot vraag ik u of u ons kunt inlichten over de stand van zaken inzake timing en de oefening die wij nu doen met betrekking tot het globale ontwerp. Is het al teruggezonden door de Raad van State? Wanneer zal het in de Kamer worden ingediend?

02.16 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb de discussies over dit wetsvoorstel in de commissie voor de Financiën niet kunnen volgen. Mijn betoog zal zich beperken tot een aantal bezorgdheden. Ik wil het debat niet opentrekken tot de hele problematiek van de ecofiscaliteit. Deze problematiek is te belangrijk om op een drafje te behandelen.

Ik kom terug tot het voorliggend voorstel. Het verheugt ons dat er, enerzijds, rechtszekerheid komt voor de belastingplichtige en, anderzijds, duidelijke richtlijnen voor de administratie. Beide komen echter laat, te laat. Het voorstel zal immers met terugwerkende kracht in werking treden op 1 januari 2001. Minder tevreden ben ik over de wijze waarop het gebeurt, zeker omdat een aantal zaken op de lange baan zal worden geschoven.

Meer dan een jaar geleden besliste de Ministerraad om de overgangsperiode zoals bepaald in het Sint-Michielsakkoord te beperken tot het jaar 2000 zodat de nieuwe regeling in 2001 had moeten ingaan. Die nieuwe regeling zou de ecoboni en de heffing op

02.16 Frieda Brepoels (VU&ID): Nous nous réjouissons de constater que le contribuable bénéficiera de la sécurité juridique et que des règles seront imposées à l'administration. Les modalités me réjouissent moins. Il y a plus d'un an déjà, il avait été décidé de limiter la période de transition à 2000-2001. Les écobonis et les taxes sur les emballages auraient déjà pu être instaurés.

Certaines déclarations de M. Tavernier que nous venons d'entendre ne figurent pas dans le rapport. Qu'en est-il exactement de ce dossier? Le gouvernement a eu le temps, depuis fin janvier, de

wegwerpverpakkingen invoeren.

Uit het verslag van de heer Tavernier kan ik niet opmaken of hij alleen een verslag van de besprekingen gebracht heeft of ook reeds de huidige stand van zaken met betrekking tot het nieuwe ontwerp heeft toegelicht. Hij heeft een aantal elementen vermeld die ik niet in het verslag kan terugvinden. Ik hoop dat de minister de precieze stand van zaken zal toelichten.

Ongeveer een maand geleden werd de discussie in de commissie gevoerd. Ik ben ervan overtuigd dat de regering sindsdien gewerkt heeft aan het nieuwe ontwerp. De minister heeft verklaard dat de Ministerraad het ontwerp in januari niet kon goedkeuren en het opnieuw naar werkgroepen heeft verwezen omdat een aantal regeringsleden opmerkingen had geformuleerd. Hij voegde eraan toe dat het ontwerp wellicht ook zou moeten worden aangepast aan het advies van de Europese Commissie. Mijnheer de minister, heeft de Ministerraad ondertussen reeds een basisakkoord terzake goedgekeurd? Werd het ontwerp reeds voor advies aan de Raad van State verzonden.

Binnen welke termijn is het advies gevraagd? Wat houden de opmerkingen van de Europese Commissie precies in? Zullen die opmerkingen tot fundamentele wijzigingen van het ontwerp leiden? Welke wijzigingen zullen er worden aangebracht en binnen welke termijn zult u het ontwerp in de Kamer indienen, mijnheer de minister?

De opmerking die ik zopas nog even aanstipte, had vooral te maken met uw uitspraak in de commissie naar aanleiding van een vraag van de rapporteur over de vaststelling van een mogelijke einddatum van de overgangsperiode. Het baart mij toch wat zorgen dat u daar op de bekende manier op antwoordde, met name dat er zich altijd onvoorzien omstandigheden kunnen voordoen waardoor niet kan worden doorgewerkt aan het ontwerp of waardoor het niet snel wordt goedgekeurd. Dat doet mij vermoeden dat u niet veel geloof hecht aan een snelle totstandkoming van een definitief ontwerp. Vandaar dat ik vandaag nog enkele amendementen heb ingediend die terzake een oplossing moeten bieden.

Mijnheer de voorzitter, sta me toe mijn amendementen toe te lichten. Zowel in artikel 2 als in artikel 3 stel ik voor om de overgangsperiode te beperken tot 2001 en 2002. De recyclagevoorwaarden moeten dan wel in de loop van dit jaar stijgen. Er zijn goede resultaten geboekt in de voorgaande jaren. Het beter doen moet de uitdaging zijn. Vandaar dat ik ervan overtuigd ben dat ik zeker de steun van de groenen zal krijgen, omdat ze er uitdrukkelijk om bezorgd zijn de overgangsperiode niet te eeuwigen dagen te laten lopen. Trouwens, ook de milieubeweging dringt daarop aan.

Ik hoop dan ook van de minister heel concrete informatie over de nieuwe voorstellen te krijgen. Ik stel vast dat hij verwonderd kijkt. Het is echter zeer belangrijk dat het Parlement, op een ogenblik dat het instemt met een overgangsperiode, concreet zicht heeft op wat in de toekomst in het Parlement zal worden besproken.

02.17 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik zal zeer bondig zijn. Ik heb een voorstel ingediend dat gebaseerd is op de vaststelling dat de bij wet opgerichte opvolgingscommissie al

prendre des initiatives. Selon le ministre, il n'était alors pas possible d'aller plus loin dans le cadre du projet car il fallait attendre l'avis de la Commission européenne. Un accord a-t-il à présent été conclu au sein du gouvernement? Dans quel délai a-t-on demandé l'avis du Conseil d'Etat? Les observations de la Commission européenne conduiront-elles à des modifications fondamentales? Lesquelles? Quand le projet sera-t-il déposé à la Chambre?

Il n'est pas jusqu'au rapporteur qui ne se soit interrogé sur la date finale prévue pour ce projet. Cela donne à penser que la ministre ne croit pas qu'il sera traité rapidement. C'est la raison pour laquelle j'ai déposé plusieurs amendements aux articles 2 et 3 afin de relever légèrement les seuils de recyclage en 2002 et 2003. Au cours des deux dernières années, les résultats ont été bons et nous devons poursuivre sur cet élan. J'espère que les écologistes me soutiendront dans mes efforts pour ne pas étirer exagérément la période transitoire.

02.17 Hugo Coveliers (VLD): Etant donné que la commission de suivi ne s'était pas réunie depuis

gedurende drie jaar niet meer bijeenkwam en dan maar beter werd afgeschaft, quid dat zij in het verleden wellicht nuttig werk heeft geleverd. Aangezien de commissie al drie jaar niet meer vergadert, is het mijns inziens beter – ik herhaal het – ze af te schaffen en de taak toe te vertrouwen aan degene die ze nu al drie jaar heeft verricht, met name de eminente minister van Financiën.

Ik merk nu dat onze eminente collega Leterme daar allerlei andere punten aanbrengt, wat uiteraard zijn goed recht is. Om tijd te winnen, is het, denk ik, beter dat ik de minister van Financiën de kans geef om meteen op alle vragen te antwoorden, om dubbelwerk te voorkomen.

Mag ik eraan herinneren dat het voorstelletje, dat ik in alle bescheidenheid heb geformuleerd, in de commissie unaniem werd goedgekeurd? Zelfs collega Leterme noemt het een eminent voorstel, waar ik ongelooflijk mee gevleid ben. Ik neem aan dat er bij de stemming geen enkel probleem zal zijn en dat de minister naar aanleiding van de besprekking van het voorstel zal antwoorden op een aantal vragen dat eigenlijk met het voorstel niets te maken heeft. Ik weet daar niets van. De minister zal daar dus op antwoorden.

Ik dank alle collega's voor hun bijzonder lovende bewoordingen voor dat voorstel. Ik hoop dat dit niet de laatste keer was.

02.18 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, M. Coveliers vient déjà de donner une certaine indication. Une proposition de loi a été déposée pour régler des problèmes qui paraissaient évidents, pour garantir une sécurité juridique, pour octroyer d'ailleurs des compétences fonctionnelles au ministre des Finances.

Je remercie l'auteur de la proposition mais également les membres de la commission qui ont adopté ce texte à l'unanimité. Je pense qu'il est temps de mettre fin à un certain nombre d'éléments d'insécurité juridique et j'espère que ce vote nous permettra de conclure une procédure à l'avantage de l'Etat et des contribuables qui pourraient être concernés. C'est l'élément de fond principal.

Je n'ai donc pas grand-chose à ajouter en ce qui concerne la proposition, le débat a eu lieu en commission et je m'y suis exprimé à ce sujet. Je le répète, il est temps que la sécurité juridique l'emporte sur des questions qui peuvent se poser.

Au-delà de cela, à l'occasion de l'examen d'une proposition de loi, on peut tenter de refaire le point sur toute une série de débats. Je veux bien apporter des précisions mais, monsieur le président, vous me permettrez de ne pas le faire dans le détail. Comme le gouvernement s'y est engagé, j'aurai l'occasion de présenter un projet de loi au parlement pour, comme je l'ai dit quelques fois, recycler les écotaxes en écobonis ou en écoréductions. A ce moment, toutes les questions auront l'occasion d'être débattues.

De heer Leterme heeft enkele vragen gesteld. Ik zal eerst ingaan op de coördinatie van het koninklijk besluit.

Nu hebben wij een ontwerp van koninklijk besluit en een advies van de Raad van State. De procedure is dus erg formeel. Wij hebben de keuze tussen twee mogelijkheden. Ofwel publiceren wij het koninklijk besluit, ofwel hernemen wij enkele artikelen uit het koninklijk besluit in

déjà trois ans, j'ai proposé de la supprimer et de confier ses missions au ministre des Finances. M. Leterme a posé à ce sujet diverses questions auxquelles je laisse le soin au ministre lui-même de répondre. J'espérance seulement l'adoption rapide et convaincante de ma modeste proposition de loi.

02.18 Minister Didier Reynders: Er werd een wetsvoorstel ingediend dat ertoe strekt rechtszekerheid te garanderen en de minister van Financiën bepaalde bevoegdheden te geven. Ik dank de indiener van het voorstel en de commissieleden die de tekst eenparig hebben aangenomen. Die tekst was nodig.

Ik zal de regering een wetsontwerp voorleggen om de ecotaksen om te zetten in ecoboni of milieu-aftrekmogelijkheden.

Nous disposons à présent d'un projet d'arrêté royal et d'un avis du Conseil d'Etat sur ce projet. La Commission européenne exige un texte coordonné pour pouvoir donner son avis.

Nous attendons encore l'avis du Conseil d'Etat sur le projet. S'il n'est pas possible de l'obtenir dans un délai d'un mois, nous avons toujours la possibilité d'engager la procédure visant à l'obtenir dans un délai de trois jours. Le texte pourrait alors être examiné au début du mois de mars.

Il serait peut-être préférable

ons nieuw ontwerp. Wij kunnen twee of drie nieuwe artikelen aan de wet toevoegen ofwel de volledige coördinatietekst van het koninklijk besluit publiceren.

Die werkwijze was erg belangrijk om ook van de Europese Commissie een advies te kunnen krijgen. De Europese Commissie vraagt namelijk om een coördinatietekst – koninklijk besluit of wet – te hebben vooraleer zij een formeel advies geeft.

Wij beschikken nu dus over het advies van de Raad van State en over het eerste advies van de Europese Commissie. Wij wachten nog op een advies van de Raad van State over ons nieuw wetsontwerp. De regering heeft de Raad van State daarvoor een maand de tijd gegeven. Na die maand zouden wij een advies binnen drie dagen kunnen bekomen. Ik hoop dat wij dat advies van de Raad van State over dat nieuw ontwerp begin maart 2002 ontvangen, dus in de eerstvolgende dagen.

Voor de coördinatietekst is er bijgevolg geen probleem: wij beschikken over het advies van de Raad van State en kunnen ervoor kiezen het koninklijk besluit zelf te publiceren of enkele artikelen ervan in het nieuwe wetsontwerp op te nemen.

Over de procedure van FOST Plus en de retroactieve vrijstelling en enkele verklaringen van de heer Tavernier kan ik het volgende zeggen. De vragen van de heer Tavernier zijn volgens mij geen vragen voor de minister van Financiën, alhoewel ik over die problematiek wel wat kan zeggen.

Wij moeten zorgen voor een retroactieve vrijstelling voor FOST Plus voor 1996. Voor alle ondernemingen is dat al achter de rug. Voor de fiscale boetes loopt er een procedure en de minister van Financiën is terzake bevoegd. Dat geldt echter niet voor de boetes uitgesproken door een rechtkant. In dat verband heb ik geen beslissing genomen, maar ik ben momenteel ook niet op de hoogte van eventuele geschillen. De retroactieve vrijstelling voor 1996 was dus mogelijk, maar ik ben niet op de hoogte van bewijstingen omtrent boetes versus mijn departement.

Monsieur le président, quant aux situations spécifiques des contribuables, comme je l'ai dit souvent en commission et en séance plénière, non seulement dans le chef des agents de mon département mais dans mon chef également, le secret professionnel ne nous autorise pas à donner d'autres informations sur des dossiers individuels.

Je rappelle bien entendu que quelle que soit la localisation des entreprises, les mêmes règles s'appliquent dans les mêmes conditions. Je précise que la rétroactivité de l'affiliation à FOST Plus n'est pas contraire à la loi. La loi dit qu'il faut être affilié. Peut-on régulariser une situation avec effet rétroactif ou non? Rien n'est précisé et les avis peuvent diverger. J'ai pris une décision très nette et, jusqu'à présent, le parlement m'a suivi sur ce sujet, M. Leterme l'a d'ailleurs rappelé lui-même. Il existe une procédure permettant de marquer la confiance sur de telles décisions. La situation est donc très claire et l'affiliation avec effet rétroactif a été entérinée.

Je le répète, en ce qui concerne des remboursements éventuels, la

d'adresser directement à l'intéressé les questions sur les déclarations de M. Tavernier.

J'ai effectivement déclaré qu'il fallait tendre vers la rétroactivité en ce qui concerne Fost-plus. Le ministre des Finances est habilité à fixer les amendes fiscales. Je n'ai pas connaissance d'un contentieux.

Afgezien van de situatie van specifieke belastingplichtigen is er het beroepsgeheim, waardoor wij geen verdere indicaties vragen, tenzij dan dat in dezelfde omstandigheden dezelfde regels zouden gelden. Wat de vraag betreft of een situatie met terugwerkende kracht geregulariseerd kan worden – we hebben het nu meer bepaald over FOST Plus – is er duidelijkheid. Toetreding met terugwerkende kracht werd goedgekeurd.

Wat de mogelijke terugbetalingen betreft, is het afstappen van een aantal fiscale boeten de enige mogelijkheid. Rechterlijke beslissingen zijn een andere zaak.

De tekst waarbij een recycling van de milieutaksen moet worden geconcretiseerd, zal de komende weken in het Parlement worden ingediend. In het kader van de besprekking ervan zullen we nog op deze problematiek kunnen terugkomen.

Het belangrijkste is mijns inziens dat de commissie een tekst die de rechtszekerheid herstelt, eenparig heeft aangenomen.

Drie milieuverenigingen hebben een procedure aangespannen in kort geding, waarmee ze willen bekomen dat de belastingplichtige hoe dan ook de taks betaalt. Dat is bepaald uitzonderlijk!

Het departement heeft gelijk gekregen. Dit wetsvoorstel heeft tot doel alle twijfels terzake weg te nemen.

seule chose qui soit possible, c'est l'abandon d'un certain nombre d'amendes fiscales par le ministre des Finances. J'ai eu l'occasion de le faire ainsi que mon prédécesseur, à longueur d'année, en application de la législation fiscale. Quant aux décisions judiciaires, c'est un autre problème.

Cela étant, monsieur le président, je ne voudrais pas être plus long. Le texte recyclant les écotaxes est attendu dans les prochaines semaines par le parlement. Bien entendu, nous reviendrons sur l'ensemble de ces débats à cette occasion.

Ce soir, je voudrais dire cependant que ce qui me paraît fondamental, c'est que la commission ait pu s'exprimer à l'unanimité sur une proposition qui garantit la sécurité juridique et qui va couvrir un fait exceptionnel. M. Leterme a fait allusion tout à l'heure à un avis publié au Moniteur belge en décembre 2000. Cet avis a donné lieu à une procédure un peu spéciale puisque 3 associations particulièrement concernées par la problématique de l'environnement ont introduit une procédure en référé devant le tribunal de première instance de Bruxelles pour demander que les contribuables paient malgré tout l'impôt. C'est assez exceptionnel.

Je fais des recherches dans les annales du département et il est très rare que des contribuables introduisent des procédures judiciaires en vue de payer l'impôt. Il existe un contentieux très important provenant de contribuables qui ne souhaitent pas payer totalement ou en partie l'impôt. Malgré cela, le département des Finances a obtenu gain de cause. Le tribunal de première instance de Bruxelles a décidé en référé qu'il n'y avait pas lieu de donner droit à ces demandes. Je n'ai pas de nouvelles d'une quelconque procédure au fond. Mais, je le répète, la proposition qui devrait être votée aujourd'hui permettrait de mettre fin à tout doute en la matière.

Sur un plan plus économique, je continue de répéter ce que j'ai dit depuis la fin 2000, lorsque j'ai publié cet avis au Moniteur: il serait grotesque de mettre en vigueur des articles d'une législation qui prévoit 15 francs belges d'augmentation de fiscalité sur des boissons, vendues par exemple dans des écoles en quantités de 25 ou 33 cl, ou 37 centimes d'euros sur les mêmes récipients. Il serait absurde d'imposer une taxation de 20, 30, 40 ou 50% selon le prix des produits, simplement parce que la législation contient une faille, c'est-à-dire une rupture dans la continuité des textes.

Je me réjouis que la commission ait voté ce texte à l'unanimité. J'espère que la Chambre ira dans la même voie, ou en tout cas le votera à une très large majorité parce qu'il est temps de refermer ce dossier qui garantit la sécurité juridique et d'ouvrir, dans les toutes prochaines semaines, le dossier de fond qui mettra en œuvre la législation en matière d'écoréductions.

Voilà ce que je tenais à vous dire. J'interviens quasiment de l'extérieur puisque ce n'est pas la première fois qu'une proposition de loi émane de la commission des Finances, avec le soutien unanime de la majorité et de l'opposition, pour aboutir en séance plénière.

02.19 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een paar vragen in de algemene besprekking. Als ik het goed voorheb, ontkennt de minister wat de heer Tavernier gezegd heeft. Ik citeer van

Het zou onzinnig zijn om artikelen van een regelgeving in werking te stellen waaruit blijkt dat de wetgeving niet waterdicht is, afhankelijk van de prijzen. Begin maart zal men het nieuwe systeem van milieuaftrek mogelijkheden op gang brengen.

Ik neem het woord hier bijna als een buitenstaander. Het is niet de eerste keer dat een door de meerderheid of de oppositie ingediend voorstel in plenaire vergadering wordt goedgekeurd nadat de tekst eenparig in commissie werd aangenomen.

bladzijde 46 van het document P151: "Op basis van de gegevens die de minister mij bezorgd heeft" – zegt de heer Tavernier op 12 juli 2001 – "is er enerzijds een algemene maatregel genomen voor dertig bedrijven en engageert de minister zich om retroactief boetes terug te betalen". De minister heeft terecht het onderscheid gemaakt tussen fiscale en andere boetes. Ik kom daar straks op terug.

Mijnheer de minister, hebt u de heer Tavernier al dan niet gegevens verstrekt? Dat is een zeer eenvoudige vraag. In het verlengde daarvan, heeft de heer Tavernier kennis gekregen van de dertig bedrijven? Hij heeft gezegd dat hij in de commissie vond dat er onvoldoende duidelijkheid was, wat voor hem een reden was om de eenvoudige motie niet mee te ondertekenen. Op basis van de gegevens die de minister hem heeft bezorgd, zegt hij dat het nu in orde is voor hem.

Tot slot kom ik bij mijn laatste vraag in de algemene besprekking. De minister heeft ook niet geantwoord op iets dat cruciaal is voor een aantal zaken die lopen. Wat is de motivering van het onderscheid tussen de retroactieve vrijstelling op basis van een fictieve aansluiting voor het jaar 1996 in casu en het feit dat men deze mogelijkheid niet opent voor de batterijsector? Het gaat dus om drie precieze vragen.

Ten eerste, hebt u de heer Tavernier gegevens bezorgd op grond waarvan hij kon zeggen dat het niet om één bedrijf in Luik ging maar dat er dertig bedrijven waren die van de maatregel konden genieten? Heeft hij kennis van die dertig bedrijven?

Ten tweede, waarom kan men voor de drankensector doen wat blijkbaar voor de batterijsector niet kan?

02.20 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, je crois avoir déjà répondu à ce sujet, y compris lors des débats de l'année dernière. Les mêmes règles ont été appliquées à l'ensemble des contribuables. En ce qui concerne la rétroactivité de l'affiliation, il est évident que l'affiliation est bien réelle, même si la rétroactivité est une fiction juridique. Il s'agit d'une affiliation pour une année antérieure. Cette affiliation a valu pour toutes les entreprises qui en ont fait la demande. Je n'ai évidemment pas recherché quelles sont les entreprises qui n'auraient pas été affiliées pendant l'année. Tous ceux qui l'ont souhaité, l'ont été. M. Tavernier a peut-être relevé un nombre important d'entreprises dans ce cas, mais, quoi qu'il en soit, tout le monde a été traité de la même manière. Je ne pourrais pas vous dire si ces entreprises étaient plus ou moins au nombre de trente. En tout cas, je n'ai jamais donné d'indications sur la série d'entreprises concernées.

En ce qui concerne les différenciations, j'ai demandé à mon administration de traiter tous les contribuables exactement de la même manière, quel que soit le secteur. Partout où l'affiliation rétroactive était possible, cela a été fait. Mais il fallait pour cela que les conditions soient identiques. Je rappelle que le système de recyclage n'était pas le même pour l'ensemble des produits. J'essaie toujours de comprendre au mieux la législation assez compliquée qui a été mise en place il y a quelques années. Les secteurs sont parfois traités différemment en fonction des techniques de recyclage utilisées.

juin 2001 concernant la liste de trente entreprises et l'engagement du ministre. Le ministre a-t-il fourni des éléments à M. Tavernier? M. Tavernier a-t-il été informé au sujet des trente entreprises en question, après quoi il a changé son fusil d'épaule?

Les exonérations rétroactives sont-elles possibles sur la base d'une affiliation fictive en 1996? Pourquoi ce qui est autorisé pour les emballages de boissons ne l'est-il pas pour le secteur des batteries?

02.20 Minister Didier Reynders: Voor alle belastingbetalers gelden dezelfde regels. Retroactiviteit is inderdaad een fictie, maar alle ondernemingen die erom hebben gevraagd zijn wel degelijk aangesloten. Iedereen werd op voet van gelijkheid behandeld.

Wat de differentiatie betreft, vroeg ik mijn bestuur iedereen op dezelfde manier te behandelen, ongeacht de sector. Al wie erom verzocht, kon, indien mogelijk, aansluiten, maar dat was niet altijd het geval in dezelfde voorwaarden.

Er is in procedures voorzien voor de gevallen waarin de gelijke behandeling voor bepaalde belastingplichtigen niet zou zijn toegepast.

Cela étant, monsieur le président, je suis tout à fait ouvert à ce qu'à l'occasion de l'examen du projet qui sera déposé, mes services revoient l'ensemble de la procédure, pour autant que ce soit compréhensible pour chacun vu la législation en place. Dans le passé, nous avons connu un certain nombre d'errements en matière d'écotaxes. Nous allons tenter de mettre de l'ordre en la matière mais ce n'est pas toujours possible.

Je répète que le principe de base est que tout contribuable, dans cette matière comme dans d'autres, soit traité exactement de la même façon.

Si un contribuable a échappé à la démarche, il existe toujours des procédures. Je n'ai pas connaissance de contentieux en cette matière. Si un contentieux devait intervenir, je répondrais bien entendu volontiers. Mais je propose qu'on en reparle lorsque le projet sera examiné en séance.

02.21 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, ik daag u uit om te ontkennen dat u op een bepaald moment op een schriftelijke vraag van de politiek aflijvige collega Jean-Pierre Viseur hebt geantwoord dat retroactieve aansluiting in casu niet kon.

Ten tweede, wat de problematiek van de boetes betreft, maakt u terecht een onderscheid tussen fiscale boetes en boetes opgenomen in gerechtelijk uitspraken. De vonnissen waarover ik beschik en waarrond wellicht in de komende weken en maanden één en ander te doen zal zijn, betreffen onder meer bedrijven die failliet zijn gegaan. Dat faillissement is mee veroorzaakt door boetes die zijn opgelegd door gerechtelijke vonnissen. U bevestigde zojuist dat ieder bedrijf dat bij u aanklopt en dat retroactief wenst te worden vrijgesteld van de heffing die betaald moest worden omdat men niet aangesloten was bij FOST Plus, welkom is. Er zijn bedrijven die intussen failliet zijn gegaan. Het faillissement, dat ten nadele is van privé-personen, is mee veroorzaakt door gerechtelijke uitspraken. U hebt dus eigenlijk een discriminatie doorgevoerd waarover we het bij de bespreking van het wetsontwerp dat we binnen zeer korte tijd mogen verwachten verder kunnen hebben.

02.21 Yves Leterme (CD&V): Je déifie le ministre d'affirmer ici qu'il n'a pas dit précédemment à M. Viseur que la rétroactivité n'était pas possible en l'espèce. J'ai en ma possession des jugements concernant des entreprises en faillite dont la banqueroute était due en partie à des amendes infligées par des juges. Le juge dit que toute entreprise qui se tourne vers lui pour obtenir une dispense rétroactive est la bienvenue mais certaines entreprises ont tout simplement fait faillite entre-temps. Le ministre a institué une discrimination que nous nous attacherons à dénoncer plus vigoureusement encore au moment de l'examen du projet de loi.

02.22 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, opdat er geen onduidelijkheid of insinuaties van de heer Leterme zouden zijn wil ik toch even aanstippen dat ik nooit individuele gegevens heb gevraagd of gekregen van de minister, want het is niet oorbaar dat die worden gevraagd. Het gaat over een algemeen principe en een algemene uitleg en bevestiging van de minister. Ik heb die uitleg gevolgd.

02.22 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Je n'ai jamais demandé des données individuelles au ministre et il ne m'en a jamais procuré. Il m'a simplement fourni une explication générale, après quoi j'ai rejoint son point de vue.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis

voor de besprekking. (Rgt 66,4) (1363/5)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) (1363/5)

Het wetsvoorstel telt 11 artikelen.

La proposition de loi compte 11 articles.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Art. 2

- 5: Frieda Brepoels c.s. (1363/6)

Art. 2bis (n)

- 4: Yves Leterme c.s. (1363/6)

Art. 3

- 6: Frieda Brepoels c.s. (1363/6)

02.23 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik moet op dit amendement terugkomen omdat de heer Coveliers over mijn amendement heeft gezegd dat de minister zijn visie zou geven over het probleem. De minister is er evenwel niet op ingegaan. Ik wens nogmaals te benadrukken dat dit geen dilatoire amendement is of dat ik dit amendement zou hebben ingediend als pesterij. Wij zijn tegen het pesten. Dat is daarstraks nog gebleken in het debat.

Ik wil nogmaals mijn vraag herhalen. Onderaan paragraaf 4 van artikel 373, waarin collega Coveliers in de kolom 2000 "en volgende" toevoegt, staat te lezen, ik citeer: "Het gerealiseerde recyclagepercentage zal per materiaalsoort door de Gewesten aan de administratie der Douane en Accijnzen worden meegeleid." Klopt het dat die percentages per materiaalsoort tot op vandaag niet worden meegeleid door de Gewesten?

02.24 **Minister Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, dit werd meegeleid. Er waren in dat verband veel vertragingen maar we hebben nu alle inlichtingen ontvangen van de Gewesten.

02.23 **Yves Leterme** (CD&V): Ceci n'est pas un amendement dilatoire. Je renvoie à mon exposé du 20, ainsi qu'à l'article 373, § 4. Est-il exact que nous ne connaissons pas les pourcentages de recyclage requis?

02.24 **Didier Reynders**, ministre: Il y a eu des retards mais nous disposons à présent de cette information des Régions.

De stemming over de amendementen en artikelen 2 en 3 wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements et les articles 2 et 3 est réservé.

De artikelen 1, 4 tot 11 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1, 4 à 11 sont adoptés article par article.

De besprekking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Reglement van de Kamer

Règlement de la Chambre

03 **Voorstel van huishoudelijk reglement van de commissie voor de Naturalisaties (terug naar de commissie gestuurd op 19 juli 2001) (1328/1 tot 5)**

03 **Proposition de règlement d'ordre intérieur de la commission des Naturalisations (renvoyée en commission le 19 juillet 2001) (1328/1 à 5)**

Algemene besprekking
Discussion générale

De algemene besprekking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

03.01 Arnold Van Aperen, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik verwijss naar het schriftelijk verslag.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene besprekking is gesloten.
La discussion générale est close.

Besprekking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking. (Rgt 66,4) (**1328/5**)

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) (**1328/5**)

Het voorstel telt 18 artikelen.
La proposition compte 18 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 18 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 18 sont adoptés article par article.

De besprekking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Wetsvoorstellen**Propositions de loi**

04 Verzonden wetsvoorstel naar een andere commissie
04 Renvoi d'une proposition de loi à une autre commission

Op aanvraag van de indiener stel ik u voor het wetsvoorstel van de heer Yvan Mayeur en mevrouw Colette Burgeon tot wijziging van artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek houdende vaststelling, voor alle bezoldigingen en sociale uitkeringen, van een niet voor beslag vatbaar bestaansminimum (nr. 1157/1) te verwijzen naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing teneinde het samen met het wetsontwerp betreffende het recht op maatschappelijke integratie (nr. 1603/1) te bespreken.

A la demande de l'auteur, je vous propose de renvoyer à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société la proposition de loi de M. Yvan Mayeur et Mme Colette Burgeon modifiant l'article 1412 du Code judiciaire en vue d'établir un montant minimum vital insaisissable pour toutes les rémunérations et les prestations sociales (n° 1157/1) afin de l'examiner en même temps que le projet de loi concernant le droit à l'intégration sociale (n° 1603/1).

Dit wetsvoorstel werd vroeger verzonden naar de commissie voor de Justitie.
Cette proposition avait été précédemment renvoyée à la commission de la Justice.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

05 Prise en considération de propositions

05 Inoverwegingneming van voorstellen

L'ordre du jour appelle la prise en considération d'une série de propositions dont la liste est reprise en annexe.

Aan de orde is de inoverwegingneming van een reeks voorstellen waarvan de lijst als bijlage gaat.

Pas d'observation? (*Non*) La prise en considération est adoptée.
Geen bezwaar? (*Nee*) De inoverwegingneming is aangenomen.

Demandes d'urgence

Urgentieverzoeken

05.01 Yvan Mayeur (PS): Monsieur le président, ma demande vise à examiner en urgence la résolution relative à l'Argentine (1657/1).

05.01 Yvan Mayeur (PS): Ik vraag de urgentie voor de resolutie over Argentinië (stuk 1651/1).

Le président: Si personne ne demande la parole, la demande d'urgence est adoptée.
Het urgentieverzoek wordt aangenomen.

L'urgence est adoptée par assentiment.
De urgentie wordt bij instemming aangenomen.

05.02 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, onze fractie vraagt de urgentie voor het wetsvoorstel van de eminente collega's Coveliers en Herzet met betrekking tot de medewerkers van het gerecht (1645/1).

De minister van Justitie heeft daarover een paar maanden geleden belangrijke verklaringen afgelegd, met name dat om belangrijke dossiers tot een goed einde te kunnen brengen, er een wetsvoorstel vorhanden moest zijn. Heel onlangs heeft hij zich heel positief uitgedrukt over een spoedige regeling van de materie. Het is daarom dat wij de urgentie vragen voor dat wetsvoorstel, dat de moeite waard lijkt te zijn.

05.02 Tony Van Parys (CD&V): Le groupe CD&V demande l'urgence pour la proposition de loi de M. Coveliers et de Mme Herzet sur les collaborateurs de justice. (document 1645/1)

De voorzitter: Is er consensus over de urgentie?

Le président: Y a-t-il un consensus?

05.03 Thierry Giet (PS): Monsieur le président, je demande que l'on procède à un vote sur l'urgence.

05.03 Thierry Giet (PS): Nee. Ik vraag de stemming.

Le président: Je fais donc voter par assis et levé.

Er wordt overgegaan tot stemming bij zitten en opstaan.
Il est procédé au vote par assis et levé.

Aangezien de uitslag niet duidelijk is, ga ik over tot een naamstemming over het verzoek tot urgentie van de heer Van Parys voor het voorstel van de heer Coveliers en mevrouw Herzet over de medewerkers van het gerecht.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	54	Oui
Nee	49	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	103	Total

Bijgevolg neemt de Kamer de urgentie aan.
En conséquence, la Chambre adopte l'urgence.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

06 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Josy Arens over "het verlenen van penitentiair verlof aan gevaarlijke gedetineerden" (nr. 1125)

06 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Josy Arens sur "l'octroi de congés pénitentiaires à des détenus dangereux" (n° 1125)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Justitie van 18 februari 2002.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 18 février 2002.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/304):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Josy Arens;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Dalila Douifi en de heer Hugo Coveliers.

Deux motions ont été déposées (n° 25/304):

- une motion de recommandation a été déposée par M. Josy Arens;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Dalila Douifi et M. Hugo Coveliers.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

06.01 Josy Arens (PSC): Monsieur le président, la motion que j'ai déposée faisait suite à une interpellation portant sur un fait divers inquiétant. En effet, un truand bénéficiant d'un congé pénitentiaire octroyé par le ministre de la Justice avait été abattu par l'escadron spécial d'intervention après avoir commis un certain nombre de méfaits, dont une prise d'otages. La réponse générale qui m'a été fournie par le ministre laisse apparaître le caractère extrêmement flou du cadre juridique dans lequel s'inscrit l'octroi de congés pénitentiaires et la volonté du ministre de définir une base légale à l'octroi de tels congés aux détenus.

C'est pour vous encourager à définir un cadre légal précis pour l'octroi de congés pénitentiaires que j'ai décidé de déposer cette motion de recommandation. Comme le ministre, nous pensons que le risque zéro n'existe pas et qu'il est essentiel de mettre tout en œuvre pour éviter que des faits divers comme celui à l'occasion duquel j'ai interpellé le ministre ne se reproduisent. J'imagine donc que sur cette base, un large consensus pourra se dégager autour de la motion de recommandation.

06.01 Josy Arens (PSC): Deze motie werd ingediend naar aanleiding van het onrustwekkend feit dat een gedetineerde, na een beslissing van de minister, penitentiair verlof had gekregen, maar nadien werd neergeschoten nadat hij ernstige feiten had gepleegd.

De wettelijke grondslag en de nadere regelen met betrekking tot de toekenning van penitentiair verlof lijken mij al te vaag. Dat is de reden waarom ik een motie van aanbeveling heb ingediend.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
		Oui
Ja	77	Oui
Nee	24	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	103	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

Raison d'abstention?

06.02 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le président, je me suis abstenu car lorsqu'un débat est initié avec la majorité arc-en-ciel sur de telles questions, je crains constamment que l'on commence par reconnaître qu'un certain nombre de problèmes, notamment le risque zéro, monsieur Arens, n'existent pas pour en arriver très rapidement à des peines incompressibles et à des mesures extraordinairement restrictives.

Je me suis également abstenu parce que, préoccupé par des questions de ce genre, j'ai constaté lors d'un récent échange de courrier avec le ministre de la Justice, que pour des victimes d'actes criminels graves, au simple fait de demander au ministre de la Justice et à son administration si quelqu'un, par ailleurs reconnu dangereux et bénéficiant de mesures de libération ou de congé, enfreint ou respecte les conditions qui lui ont été assignées, notamment du point de vue de la pénétration éventuelle dans un certain périmètre autour du domicile de sa victime, le ministre répond qu'il lui est impossible de donner l'information sous peine de non-respect de la vie privée de la personne concernée.

Cette réponse est tout à fait inadéquate. Les victimes n'ont pas le droit de savoir où le malfrat qu'elles ont eu à subir à un moment donné, passe ses congés pénitentiaires, mais elles ont droit à une information en oui ou en non sur la question de savoir si cette personne respecte ou non les conditions qui lui ont été imposées par une commission de libération ou d'attribution de congé. Il y a, en la matière, mésusage de la part de l'administration pénitentiaire et du ministre de la notion de protection de la vie privée et méconnaissance de ce que les victimes peuvent encore endurer.

07 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "de nieuwe escalatie van geweld in het Nabije Oosten" (nr. 1033)

07 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "la nouvelle escalade de la violence au Moyen-Orient" (n° 1033)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van 19 februari 2002.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission des Relations extérieures du 19 février 2002.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/305):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems;

06.02 Vincent Decroly (Onafhankelijke): Ik heb mij onthouden omdat ik denk dat het nulrisico niet bestaat. Uit recente briefwisseling met de minister van Justitie blijkt dat, wat het penitentiair verlof betreft, er een betere afweging moet komen tussen het recht van de slachtoffers op informatie en de eerbiediging van het vertrouwelijk karakter van het dossier. Er is hier sprake van oneigenlijk gebruik van de wetgeving en men geeft er zich geen rekenschap van wat de slachtoffers nog te wachten staat.

- een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Dirk Van der Maelen, Jacques Simonet en Pierre Chevalier.

Deux motions ont été déposées (n° 25/305):

- une motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems;

- une motion pure et simple a été déposée par MM. Dirk Van der Maelen, Jacques Simonet et Pierre Chevalier.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

07.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik heb mij bij de stemming over het vorige punt onthouden, wegens een stemafspraak met de heer Anthuenis. Dat geldt eveneens voor de andere stemmingen. U hebt dat niet bemerkt, waarvoor mijn excuses.

De zaak Israël wordt een eentonig lied. Iedereen wordt er machteloos bij. Er zijn steeds nieuwe doden. Europa is verdeeld: België en Frankrijk staan er vaak alleen voor; Duitsland, Nederland en Groot-Brittannië blokken alles af. De minister gaf zelfs te kennen in zijn antwoord op mijn interpellatie, met betrekking tot het akkoord van Caseres, dat er zwaar lobbywerk aan te pas kwam, waardoor elke eenheid binnen Europa zoek is. De Verenigde Staten zijn, kort en bondig, eenzijdig. Prominenten uit de Verenigde Staten hebben zelfs gesteld dat Arafat zich beter zou verhangen en hij wordt vergeleken met een schurk. Israël doet er nog een schep bovenop. Het land permitteert het zich om in naam van het antiterrorisme oorlog te stoken in Indië en Turkije.

In overleg met en in concordantie met hetgeen in de Senaat is gevraagd door de senatoren Martens, Laloy en Galand, heb ik gevraagd of er een Europese vredesmacht zou worden gestuurd. De interparlementaire werkgroep voor Palestina vraagt dit. Ik heb tevens gevraagd om alle mogelijke vredesinitiatieven te steunen, van waar ze ook mogen komen. Hierbij verwijst ik naar het huidige vredesvoorstel van Saoudi-Arabië.

Het helpt echter niet. Deze motie wordt afgeblokt, hoe positief ze ook mag zijn. Ik eindig mijn eerste uiteenzetting met de eenvoudige vraag of men het systeem van de eenvoudige moties niet beter zou herzien.

07.02 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Ik wil uit het antwoord van de minister op de interpellatie van de heer Willems en op een vraag van mezelf twee zaken naar voren halen.

Ten eerste, dat zowel de Europese Unie als België ervan overtuigd blijven dat een vastberaden en onderling optreden van – en ik noem ze niet allemaal op – alle verschillende partners onontbeerlijk en dringend is.

Ten tweede, heeft de minister een hele reeks maatregelen opgesomd die het mogelijk maken om opnieuw een politiek perspectief te creëren.

Ik haal deze twee punten naar voren om te zeggen dat het antwoord van de minister bevredigend was maar steeds verder staat van wat

07.01 **Ferdy Willems** (VU&ID): J'ai pairé avec M. Anthuenis pour tous les votes mais j'aimerais tout de même saisir cette occasion pour exposer mon point de vue.

En ce qui concerne le conflit au Proche-Orient, les avis sont partagés. Aucun dossier ne provoque autant de désunion au sein de l'UE. Les Etats-Unis continuent à soutenir Israël. Dans ma motion de recommandation, je fais notamment mienne la demande, exprimée par la commission interparlementaire chargée de la question palestinienne, d'envoyer une force de paix au Proche-Orient. Malheureusement, ma motion est, une fois de plus, bloquée par ce système détestable des motions pures et simples.

07.02 **Leen Laenens** (AGALEV-ECOLO): Il est indispensable que l'UE adopte une position claire. En commission, le ministre a fourni une réponse satisfaisante aux questions que mon collègue Willems et moi-même lui avons posées, mais cette réponse est néanmoins fort éloignée de la réalité. Il faut intervenir d'urgence. M. Willems déclare dans sa motion qu'il la dépose pour apporter son soutien à la politique du ministre. C'est ce que je souhaite également. Je m'abstiens

we op het terrein zien. Daarom vragen we om hier, meer dan ooit, dringend op te treden. De heer Willems heeft het ook net aangehaald in zijn motie van aanbeveling.

Hij zegt dat wij moeten blijven aandringen op een vredesmacht in de Palestijnse gebieden en maximale steun moeten blijven bieden aan initiatieven om te komen tot gesprekken als allereerste stap naar vrede in Israël en Palestina. Hij eindigt zijn motie met de zin: "...een steun betekenen voor uw beleid." Daarom zie ik geen onderscheid tussen die motie van aanbeveling en de eenvoudige motie. Ik denk dat het onderwerp hier van een hogere orde is dan het spel tussen een eenvoudige motie en een motie van aanbeveling. Vandaar mijn onthouding op beide.

sur ces deux motions parce que j'estime qu'elles revêtent trop d'importance pour être annihilées par le dépôt de motions simples contrant des motions de recommandation.

De voorzitter: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)		
Ja	70	Oui
Nee	24	Non
Onthoudingen	9	Abstentions
Totaal	103	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

08 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "de Westelijke Sahara" (nr. 1071)

08 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "le Sahara occidental" (n° 1071)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van 19 februari 2002.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission des Relations extérieures du 19 février 2002.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/306):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Pierre Chevalier en Jacques Simonet.

Deux motions ont été déposées (n° 25/306):

- une motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems;
- une motion pure et simple a été déposée par MM. Pierre Chevalier et Jacques Simonet.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

08.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, opnieuw een gelijkaardig verhaal. Dit kleine volk, de Sahrawi's, dat kort en goed wordt gewurgd, schijnt heel weinig mensen te interesseren. Mijn ervaring na twee jaar in dit huis is dat het internationaal recht dikwijls internationaal onrecht is. Zelfs UNO-resoluties over grondstoffen interesseren blijkbaar geen mens. Onze motie was opnieuw constructief en eenvoudig. Wij vragen de principes van dekolonisatie

08.01 Ferdy Willems (VU&ID): Le droit international est souvent synonyme d'injustice internationale. Même les résolutions des Nations Unies relatives aux matières premières et au respect des richesses

en zelfbeschikking te blijven verdedigen. Wij vragen in Brussel een ontmoeting te organiseren tussen de Sahrawi's en Marokko, iets wat de Sahrawi's vragen en wat Marokko weigert. Wij vragen VN-waarnemers voor de mensenrechten te sturen. Wij vragen respect voor de natuurlijke rijkdommen, wat de VN eisen. Wij vragen een beperkte erkenning van het Polisario als vertegenwoordiger van het Sahrawivolk, wat wettelijk mogelijk is naar analogie van andere voorbeelden uit het verleden. Wij vragen een samenwerking binnen de trojka, met Spanje als huidig voorzitter. Mijn verhaal wordt eentonig: opnieuw hetzelfde. Hoe goed men het ook motiveert, men blokt het af. Ik blijf dus van mening dat voor het overige het systeem van de eenvoudige motie ooit wel eens moet worden herdacht, ook door democraten in dit huis.

De voorzitter: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	70	Oui
Nee	24	Non
Onthoudingen	9	Abstentions
Totaal	103	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

09 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "het niet overmaken, op het einde van de legislatuur, van ministeriële archieven aan het Algemeen Rijksarchief" (nr. 1112)

09 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "la non-transmission, à la fin de la législature, d'archives ministérielles aux Archives générales du Royaume" (n° 1112)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw van 19 februari 2002.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture du 19 février 2002.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/307):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Muriel Gerkens en de heren Serge Van Overtveldt, Maurice Dehu en Pierre Lano.

Deux motions ont été déposées (n° 25/307):

- une motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Muriel Gerkens et MM. Serge Van Overtveldt, Maurice Dehu et Pierre Lano.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

09.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, het archief van de ministers in dit land wordt door een archiefwet van 1954

09.01 Ferdy Willems (VU&ID): La loi de 1954 s'applique aux

naturelles sont foulées aux pieds.

Ma motion de recommandation sur le Sahara occidental est très constructive mais est une fois de plus bloquée par une motion pure et simple. Je le regrette.

geregeld, de prehistorie dus. Deze wetgeving bepaalt dat de archieven privé-bezit zijn. De minister kan ze dus na het beëindigen van zijn mandaat laten verbranden in een trein – zoals reeds is gebeurd –, ze door een papierversnipperaar halen of ze – zoals de heer Vanden Boeynants – vernietigen omdat hem onrecht is aangedaan. De minister kan ze ook aan een instantie zoals het Kadoc, het Amsap, het Liberaal Archief of het Vlaams Nationaal Centrum voor Documentatie geven. De minister kan ze ook bij de familie laten. De kleinzoon van de heer Van Acker leurde in Engeland en Brussel met het archief van zijn grootvader om geld te verdienen. Men kan ook alles gewoon wegdoen. De ministers Verwilghen en Reyners waren er bijvoorbeeld in 1999 niet gelukkig mee dat er niets meer in hun kantoor terug te vinden was. In de commissie-Lumumba kwamen wij tot de vaststelling dat, als de archieven staatsbezit zouden zijn geweest, wij misschien achter de waarheid waren gekomen.

In 1999 vroeg het Algemeen Rijksarchief aan de ministers om hun archieven ter beschikking te stellen. 6 ministers hebben daarop geantwoord, 19 hebben geweigerd en 15 vonden het zelfs niet eens nodig te antwoorden. (*Rumoer in de zaal*) Beleefdheid is ministers niet eigen, maar ook sommige parlementsleden schijnen daarmee veel moeite te hebben. Democratie is voor sommigen een heel moeilijke oefening. Ik denk dat de cafetaria het druk heeft gehad.

Waarom zijn de archieven belangrijk? Zij geven misschien inzicht in een besluitvorming. Op die manier waardeert men ook het recht op informatie.

Na mijn interpellatie volgde een eenvoudige motie. Minister Picqué zei uitdrukkelijk in de commissie dat een eenvoudige motie volgens hem niet nodig was. (*De heer Willems wacht om te spreken*)

De **voorzitter**: Mijnheer Willems, ga door.

09.02 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, zijn dat de vertegenwoordigers van de natie?

De **voorzitter**: Collega's, laat de heer Willems voortspreken.

09.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, collega's democraten die nog niet dronken zijn, ik ben in ieder geval van mening dat de eenvoudige motie ter discussie moet worden gesteld.

Dames en heren, moesten sommigen in dit land u bezig zien, extreem rechts zou er nog meer op vooruitgaan.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)		
Ja	74	Oui
Nee	24	Non
Onthoudingen	5	Abstentions
Totaal	103	Total

archives des ministres. Cette loi dispose qu'il s'agit d'archives privées. Les choses ne sont donc pas plus claires. En 1999, les Archives de l'Etat ont invité les ministres sortants à remettre leurs archives. Six ont réagi positivement, dix-neuf ont refusé et quinze n'ont pas répondu.

Les archives peuvent aider à comprendre le processus décisionnel et servent le droit à l'information. Une motion pure et simple, jugée inopportune par le ministre Picqué, a été déposée en commission. Je persiste à dire qu'il faut revoir le système de la motion pure et simple.

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

Raison d'abstention?

09.04 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, le problème évoqué par M. Willems est effectivement un problème important, déjà mis en évidence lors de la commission Lumumba. Un travail important doit être mis en œuvre pour préserver les différents types d'archives. Le ministre a reconnu en commission qu'il fallait prendre des mesures et s'est, en quelque sorte, engagé dans ce sens. Je propose qu'on lui laisse l'initiative de faire lui-même une proposition et qu'on évalue ensuite avec lui la manière avec laquelle il compte mettre ces mesures en œuvre.

09.04 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): De aandacht werd gevestigd op dit belangrijk probleem gedurende de vergaderingen van de commissie-Lumumba. Ik stel voor om de minister een voorstel te laten doen en om daarna de implementeringwijze te beoordelen.

[10] Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van:

- de heer Koen Bultinck over "mogelijke vervalsingen bij landbouw" (nr. 1137)
- mevrouw Annemie Van de Castele over "mogelijke corruptie bij ambtenaren van DG 4" (nr. 1138)
- de heer Hubert Brouns over "de interne problemen bij DG 4 en de afbakening van de risicoperiode" (nr. 1143)
- mevrouw Martine Dardenne over "de pcb-besmetting" (nr. 1144)
- de heer Paul Tant over "de pcb-crisis en de 33 'vergeten' stalen" (nr. 1145)
- de heer Luc Paque over "de pcb-crisis" (nr. 1146)

[10] Motions déposées en conclusion des interpellations de:

- M. Koen Bultinck sur "d'éventuelles falsifications au ministère de l'Agriculture" (n° 1137)
- mevrouw Annemie Van de Castele sur "une éventuelle corruption dans le chef de fonctionnaires de la DG 4" (n° 1138)
- M. Hubert Brouns sur "les problèmes internes qui se posent à la DG 4 et la délimitation de la période à risques" (n° 1143)
- mevrouw Martine Dardenne sur "la contamination aux PCB" (n° 1144)
- M. Paul Tant sur "la crise des PCB et les 33 échantillons 'oubliés'" (n° 1145)
- M. Luc Paque sur "la crise PCB" (n° 1146)

Deze interpellaties werden gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing van 19 februari 2002.

Ces interpellations ont été développées en réunion publique de la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société du 19 février 2002.

Drie moties werden ingediend (nr. 25/308):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de dames Annemie Van de Castele en Frieda Brepoels en de heren Hubert Brouns, Paul Tant en Luc Paque;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Colette Burgeon, Martine Dardenne en Magda De Meyer en de heren Peter Vanhoutte, Robert Hondermarcq en Peter Vanvelthoven.

Trois motions ont été déposées (n° 25/308):

- une première motion de recommandation a été déposée par MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mmes Annemie Van de Castele et Frieda Brepoels et MM. Hubert Brouns, Paul Tant et Luc Paque;
- une motion pure et simple a été déposée par Mmes Colette Burgeon, Martine Dardenne et Magda De Meyer et MM. Peter Vanhoutte, Robert Hondermarcq et Peter Vanvelthoven.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)		
		Oui
Ja	77	
Nee	24	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	103	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques.

[11] Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Koen Bultinck over "de Copernicushervorming als camouflage voor politieke benoemingen" (nr. 1107)

[11] Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Koen Bultinck sur "l'utilisation de la réforme Copernic pour camoufler des nominations politiques" (n° 1107)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt van 20 februari 2002.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique du 20 février 2002.

Twee moties werden ingediend (nr. 25/310):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Koen Bultinck en Guido Tastenhoye;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Corinne De Permentier.

Deux motions ont été déposées (n° 25/310):

- une motion de recommandation a été déposée par MM. Koen Bultinck et Guido Tastenhoye;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Corinne De Permentier.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

[11.01] André Smets (PSC): Monsieur le président, monsieur le ministre, mes chers collègues, je pensais tout à l'heure qu'au théâtre des Galeries, Mme Chapeau dirait: "Madame Gertrude, c'est tout de même bon de rire!"

Hier matin, en commission de l'Intérieur, monsieur le président, une nouvelle fois, nous avons bien ri. Nous avons été "interdits de travail" comme vous le savez, chers collègues, puisque le quorum n'était pas atteint.

La grande réforme de l'administration fédérale imposée par Guy Verhofstadt dans le cadre de l'Etat social actif est en panne. Copernic ne bouge plus, sauf pour les privilégiés déjà sélectionnés. Pour la deuxième fois consécutive, le président levait la séance faute de combattants. M. Tant était très passionné mais il vrai qu'il n'y a que les passionnés qui sont passionnantes! (Rires) Ce n'est pas une surprise, monsieur le président. M. le ministre Van den Bossche était aussi très passionné, ce qui est plus étonnant à ce niveau... Mais surtout, plusieurs parlementaires néerlandophones brillaient par leur absence, particulièrement dans la majorité.

[11.01] André Smets (PSC): Gisteren werd in de Commissie Binnenlandse Zaken het quorum niet bereikt. De grote hervorming laat het afweten en in Copernicus komt er geen schot meer, tenzij voor de bevoordele die al werden benoemd. Luc Van den bossche was al even bevlogen als de heer Tant. Diverse Nederlandstalige parlementsleden van de meerderheid schitterden door hun afwezigheid. Als tijdverdrijf heb ik vervolgens de resultaten van het onderzoek, prijskaartje: 50 miljoen, geraadpleegd; ik had de indruk het makkelijkste examen in mijn leven te hebben afgelegd! Uit nieuwsgierigheid heb ik inlichtingen ingewonnen over de

Pour passer le temps puisqu'il fallait attendre 14 heures pour siéger dans une autre commission, j'ai voulu savoir comment s'était déroulée l'enquête qui a coûté 80 millions de francs. J'ai essayé de répondre aux questions qui avaient été posées à l'époque aux citoyens. A la question "A quoi attachez-vous le plus d'importance dans l'attitude des fonctionnaires?", j'avais répondu convivialité, être à l'écoute des gens, traitement égal pour tous, respect de la vie privée. A la quatrième question "Quelle amélioration du service public jugez-vous prioritaire?", j'avais répondu rapidité et qualité du service, simplicité des formulaires et des procédures, disponibilité. J'avais l'impression que c'était l'examen le plus facile auquel nous étions confrontés.

Mais surtout, monsieur le président, j'ai demandé qu'on m'indique le coût des informations, de la publicité du projet Copernic. Je m'inspire des chiffres que m'a fait parvenir mon collègue sénateur Michel Barbeaux, indiquant que la modernisation pour l'an 2000 a coûté 696.345.249 francs et l'enquête 80 millions de francs.

Pour cette année, on a déjà dépensé 840.088.486 francs pour les consultants, les audits etc. Tout cet argent, je le répète, a été consacré à des consultations extérieures à l'administration.

Il faudra également tenir compte des traitements des "top managers", comme on les appelle maintenant, qui seront faramineux. Ils seront, en effet, équivalents au traitement des ministres. Et les anciens fonctionnaires généraux qui ont bien servi l'Etat resteront en fonction pour recevoir leur traitement.

Le président: Monsieur Smets, je vous invite à conclure.

11.02 André Smets (PSC): Pour conclure, monsieur le président, je sais combien vous aimez les dindons, les tout beaux, les tout gros!

Dès lors, je tiens à ce que les bons administratifs, ceux qui ont servi l'Etat ne soient pas les dindons de la farce Copernic.

11.03 Marie-Thérèse Coenen (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je voudrais demander à M. Smets de nous donner des chiffres en euros. Je sais bien que c'est le dernier jour où l'on peut parler en franc belge, mais nous devons maintenant penser en euro. M. le ministre des Finances nous l'a d'ailleurs rappelé ce matin à la radio.

kostprijs van de Copernicus-communicatie.

Dit jaar heeft de administratie al 840.088.486 frank uitgegeven voor het raadplegen van externe consultants. Die "managers" verdienen meer dan een minister.

De goede krachten uit de administratie mogen daarvoor het gelag niet betalen!

11.03 Marie-Thérèse Coenen (ECOLO-AGALEV): De heer Smets moet leren zich in euro uit te drukken, zoals de minister van Financiën er ons vanochtend nog op heeft gewezen.

De voorzitter: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)		
Ja	77	Oui
Nee	24	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	103	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

12 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Ferdy Willems over "de recente

veroordeling van België in verband met de uitwijzing van zigeuners" (nr. 1132)

12 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Ferdy Willems sur "la récente condamnation de la Belgique en ce qui concerne l'expulsion de Tsiganes" (n° 1132)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt van 20 februari 2002.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique du 20 février 2002.

Vier moties werden ingediend (nr. 25/309):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Guido Tastenhoye en Filip De Man;
- een motie van wantrouwen gericht tot de minister van Binnenlandse Zaken werd ingediend door de heer Ferdy Willems;
- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Vincent Decroly;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Corinne De Permentier.

Quatre motions ont été déposées (n° 25/309):

- une motion de recommandation a été déposée par MM. Guido Tastenhoye et Filip De Man;
- une motion de méfiance dirigée contre le ministre de l'Intérieur a été déposée par M. Ferdy Willems;
- une motion de recommandation a été déposée par M. Vincent Decroly;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Corinne De Permentier.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

12.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, misschien is het niet evident om zigeuners te verdedigen en ik gebruik nog een eufemisme.

Wanneer het gaat over mensenrechten moeten politici en ook de publieke opinie zelfs dit vooroordeel moeten kunnen trotseren.

Het is misschien evenmin evident om de zigeuners waarvan sprake te verdedigen. Mensen die hen kenden vertelden mij dat zij niet sympathiek zijn: eenige onder hen werd veroordeeld wegens winkeldiefstal, hun verklaringen waren twijfelachtig en wellicht zijn zij geen asielzoekers.

Daarover gaat het echter niet. In een rechtsstaat heeft iedereen, zelfs Marc Dutroux, recht op de procedures die in de wet worden voorzien.

In zijn antwoord op mijn interpellatie was de minister even arrogant als de diensten voor vreemdelingen, die al langer berucht zijn om hun arrogantie. Zijn lichaamstaal sprak boekdelen – in de stijl van foert! Hij minimaliseerde de ministeriële veroordelingen – dat was un accident de parcours – hoewel het de eerste veroordeling was door dit hof uitgesproken, die België sedert 1987 onderging.

Bij de verdediging werd de heer Pascal Smets ten tonele gevoerd, van wie de onafhankelijkheid in alle dossiers werd geprezen. Op de zitting kwam hij evenwel België vertegenwoordigen. Een van zijn uitspraken luidde: "Eigen gemeenschap eerst".

De betrokken diensten volharden nochtans in hun arrogantie. Zelfs na de veroordeling van België werden zigeuners in gelijkaardige omstandigheden uitgewezen.

12.01 Ferdy Willems (VU&ID): Il n'est pas aisément de prendre la défense des Tsiganes. L'opinion publique ne les apprécie guère. Les Tsiganes expulsés n'étaient, selon des témoins, pas du tout sympathiques. L'un d'eux avait déjà même été condamné pour vol à l'étalage. Ceci ne justifie nullement le comportement de l'Etat belge envers ces personnes.

Le ministre Duquesne a répondu à mon interpellation avec arrogance. Il n'a pourtant guère de raisons de se comporter de la sorte puisqu'une condamnation de la Belgique par la Cour internationale de La Haye n'est tout de même pas chose courante.

L'Office des Etrangers s'acharne, même après la condamnation par la CIJ, à maintenir les techniques d'expulsion incriminées. La condamnation par la Cour à La Haye est particulièrement éloquente. L'énoncé de la plainte, du reste, ne l'était pas moins! Et pourtant le ministre Duquesne ne s'en est pas ému.

De veroordelingen zelf zijn geen kleinigheid. Zelfs de Vlaams Balie verwees ernaar op 8 februari. Het ging om onwettelijke vrijheidsberoving gedurende vijf dagen – waartegen geen beroep mogelijk is – en collectieve uitwijzing waarvoor zelfs de teksten van de minister werden aangewend. Erger nog, vooral op menselijk vlak, is dat de zigeuners werden misleid door hen doelbewust naar een politiekantoor te lokken om hen daarna zonder meer weg te voeren.

Dergelijke zaken zijn een rechtsstaat en een minister onwaardig.

Terzake zijn er twee mogelijkheden: ofwel hebben de ambtenaren van de minister dit geflikit, al is dit in tegenspraak met alle rapporten van de Gentse politie die kort en goed stelde dat de top-ambtenaren van het ministerie van Binnenlandse Zaken, met inbegrip van de kabinetschef dit hebben georganiseerd. Mocht het toch zo zijn dat de ambtenaren dit hebben geflikit zonder medeweten van de minister, dan bestuurt de minister niet, maar wordt hij bestuurd en in dat geval kan hij niet degelijk functioneren.

Ofwel had de minister zelf mede de hand in deze zaak en in dat geval is hij zelf de illegaal die de Belgische en Europese wetgevingen overtreedt.

In beide gevallen kan hij onmogelijk functioneren, reden waarom ik een motie van wantrouwen heb ingediend. Opnieuw – en ditmaal begrijp ik het wel – werd een eenvoudige motie hiertegenover gesteld, maar u moet goed weten, leden van de meerderheid, dat deze motie slechts door één persoon werd ondertekend.

Overigens blijf ik van mening dat de eenvoudige motie moet worden afgeschaft.

12.02 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le président, chers collègues, je voudrais vous montrer un document. Il s'agit d'un fax. Il est daté du 5 octobre 1999. Il a été envoyé au gouvernement belge par la Cour européenne des droits de l'homme en lui demandant de "surseoir à l'exécution de la mesure d'expulsion de la famille Conka".

A l'époque, vous vous en souvenez peut-être, un malheureux et funeste dysfonctionnement avait empêché ce fax de faire le chemin utile entre le 115 boulevard de Waterloo où il fut officiellement réceptionné (au cabinet de M. Verwilghen) et le cabinet de M. Duquesne situé rue Royale.

C'était déjà un sombre présage de ce qui allait suivre. Pourtant, le 14 octobre 1999, mesdames et messieurs de la majorité arc-en-ciel, vous avez tous voté en faveur d'une motion qui proposait – ce que vous considérez sûrement comme un malheureux incident – de passer au point suivant de l'ordre du jour, à la suite d'interpellations sur la politique d'asile du gouvernement et les faits de déportation ethnique qui venaient d'être constatés.

Interpellé à ce sujet il y a quelques jours, M. Duquesne, loin de faire au moins son mea culpa sur un certain nombre de problèmes que cette mesure de déportation a révélés et que la Cour européenne a clairement sanctionnés, a consacré l'essentiel de sa réponse à focaliser les choses sur la famille Conka, comme s'il ne s'agissait pas

Cette attitude est indigne d'un Etat de droit et d'un ministre. Les rapports de la police de Gand révèlent que les fonctionnaires supérieurs des Affaires étrangères et le chef de cabinet étaient au courant. Si ce sont les fonctionnaires qui ont réglé l'affaire, alors le ministre ne dirige plus mais est dirigé et il n'est dès lors plus en mesure d'exercer ses fonctions. S'il lui incombe une responsabilité, il ne peut plus exercer ses fonctions non plus. J'ai dès lors déposé une motion de méfiance. Là aussi, une motion pure et simple a été déposée mais elle n'a recueilli la signature que d'un seul membre.

12.02 Vincent Decroly (Onafhankelijke): Op 5 oktober vroeg het Europees Hof voor de Rechten van de Mens de Belgische regering per fax de uitwijzing van het gezin Conka op te schorten. Op 14 oktober nam de meerderheid nog een eenvoudige motie aan tot besluit van een interpellatie over die uitwijzing. De geïnterpelleerde minister, de heer Duquesne, had in zijn antwoord vooral aandacht voor het feit dat dat gezin goed geïntegreerd was, GSM-toestellen bezat, enz. Dat vond ik verontrustend.

Wat mij vooral verontrust is dat de heer Duquesne uit dit alles geen enkele politieke les getrokken heeft: noch de uitwijzing, noch de praktijken inzake het "in de val lokken" van mensen die men wil uitwijzen hebben kennelijk tot lering gestrekt.

ici de faire de la politique, de considérer des points de droit mais également d'en tirer les bonnes leçons politiques.

Il l'a fait sur un ton qui m'a beaucoup inquiété. Autant j'ai du respect d'habitude pour la personne et pour le positionnement politique de M. Duquesne même si je ne partage pas son point de vue, autant ses allusions répétées au fait que cette famille dispose de GSM et serait maintenant réinstallée dans un logement confortable, m'inquiètent.

Cela m'inquiète aussi qu'un ministre de l'Intérieur dont la politique vient d'être épinglee objectivement par la Cour européenne des droits de l'homme refuse d'en tirer les leçons politiques pour ce qui concerne la question des déportations et des expulsions politiques ainsi que pour ce qui concerne les techniques policières de piégeage de certains de ces réfugiés.

Cela m'a beaucoup gêné parce que M. Duquesne a dit clairement des choses inexactes, clairement et objectivement mensongères, chers collègues, à la tribune de votre parlement en commission de l'Intérieur puisqu'il a prétendu effrontément que, depuis le 5 octobre 1999, aucune mesure d'expulsion collective n'avait été à nouveau prise. Il a également prétendu que ces techniques de piégeage policier avaient été définitivement bannies des pratiques de la gendarmerie alors que nous savons tous, ne fût-ce que pour celle qui a été organisée à grand renfort de battage médiatique (l'expulsion collective des Kazakhs), que ce genre de pratiques s'est poursuivi et alors que nous avons des témoignages multiples, y compris ces dernières semaines, concernant des arrestations lors de la convocation de personnes en vue de compléter leur dossier à Etterbeek, à Saint-Gilles ou à Ixelles – pour ne prendre que les exemples les plus récents – qui aboutissent à l'incarcération et à l'expulsion de la personne qui se laisse ainsi piéger.

Qu'enfin, M. Duquesne se répande en commission et à l'extérieur du parlement sur une critique de larrêt, non pas pour ce qu'il est mais en fonction d'opinions dissidentes et de la pondération des votes des juges, me paraît devoir nuire non seulement à la crédibilité de cet arrêt mais aussi à l'autorité de la Cour européenne des droits de l'homme. Cela, je le déplore mais, évidemment, mesdames et messieurs de l'arc-en-ciel, vous allez probablement, comme le 14 octobre 1999, voter la confiance.

De voorzitter: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 8)		
Ja	73	Oui
Nee	26	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	102	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling en van wantrouwen. La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation et de méfiance sont caduques.

[13] Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp betreffende de bescherming tegen

Minister Duquesne neemt een loopje met de waarheid wanneer hij stelt dat sinds 5 oktober 1999 dergelijke uitwijzingsmaatregelen niet meer werden genomen terwijl die praktijken werden voortgezet.

Ten slotte uitte de heer Duquesne tal van kritieken op het arrest van het Europees Hof voor de mensenrechten.

geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1583/1 tot 6)**13 Amendements et articles réservés du projet de loi relatif à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1583/1 à 6)**

Stemming over amendement nr. 1 van Trees Pieters op artikel 3. (**1583/4**)

Vote sur l'amendement n° 1 de Trees Pieters à l'article 3. (**1583/4**)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)		
		Oui
Ja	21	
Nee	77	Non
Onthoudingen	5	Abstentions
Totaal	103	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en artikel 3 aangenomen.

En conséquence l'amendement est rejeté et l'article 3 adopté.

Stemming over amendement nr. 2 van Trees Pieters op artikel 5. (**1583/4**)

Vote sur l'amendement n° 2 de Trees Pieters à l'article 5. (**1583/4**)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

(*Stemming/vote 9*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 3 van Trees Pieters op artikel 5. (**1583/4**)

Vote sur l'amendement n° 3 de Trees Pieters à l'article 5. (**1583/4**)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

(*Stemming/vote 9*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 4 van Trees Pieters op artikel 5. (**1583/4**)

Vote sur l'amendement n° 4 de Trees Pieters à l'article 5. (**1583/4**)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

(*Stemming/vote 9*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 5 van Trees Pieters op artikel 5. (**1583/4**)

Vote sur l'amendement n° 5 de Trees Pieters à l'article 5. (**1583/4**)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

(*Stemming/vote 9*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 6 van Trees Pieters op artikel 5. **(1583/4)**
Vote sur l'amendement n° 6 de Trees Pieters à l'article 5. **(1583/4)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*
(Stemming/vote 9)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 7 van Trees Pieters op artikel 5. **(1583/4)**
Vote sur l'amendement n° 7 de Trees Pieters à l'article 5. **(1583/4)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 10)</i>		
Ja	24	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	103	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence l'amendement est rejeté.

13.01 **Jo Vandeurzen** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wou "ja" stemmen.

De **voorzitter**: Stemming over amendement nr. 8 van Trees Pieters op artikel 5. **(1583/4)**
Vote sur l'amendement n° 8 de Trees Pieters à l'article 5. **(1583/4)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*
(Stemming/vote 10)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 9 van Trees Pieters op artikel 5. **(1583/4)**
Vote sur l'amendement n° 9 de Trees Pieters à l'article 5. **(1583/4)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 11)</i>		
Ja	17	Oui
Nee	76	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	103	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 10 van Trees Pieters op artikel 5. (**1583/4**)
Vote sur l'amendement n° 10 de Trees Pieters à l'article 5. (**1583/4**)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
(*Stemming/vote 11*)

Bijgevolg is het amendement verworpen en artikel 5 aangenomen.
En conséquence l'amendement est rejeté et l'article 5 adopté.

[14] Geheel van het wetsontwerp betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1583/6)
[14] Ensemble du projet de loi relatif à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1583/6)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)		
Ja	71	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	93	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. (**1583/8**)
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. (**1583/8**)

Raison d'abstention?

14.01 André Smets (PSC): Monsieur le président, compte tenu de l'importance du vote qui vient d'être émis, il eût été intéressant qu'un accord préalable entre partenaires sociaux intervienne. Est-ce le fait que je sois né dans une famille d'indépendants, mais j'estime qu' étant donné les difficultés qui pèsent sur les créateurs d'entreprises, ceux-ci deviennent un peu les "aventuriers du XXIe siècle". Autant nous devons être attentifs au personnel, autant il est nécessaire d'être aussi attentif à tous ceux qui ont encore le courage de créer des entreprises, petites ou grandes, avec leur argent ou celui de leur famille.

14.01 André Smets (PSC): Ik wil het belang van deze stemming onderstrepen, in het licht van het uitblijven van een voorafgaand akkoord tussen de sociale partners.

Ik kom zelf uit een gezin van zelfstandigen. Gezien de vele moeilijkheden die de ondernemers, die terecht de avonturiers van de 21e eeuw genoemd worden, allemaal moeten overwinnen, vraag ik dat men oog zou hebben voor de situatie van diegenen die de vele moed hebben hun eigen bedrijf op te richten en daar hun eigen geld en het geld van hun familie in te steken.

14.02 Colette Burgeon (PS): Monsieur le président, je voulais voter

14.02 Colette Burgeon (PS): Ik

"oui".

wilde ja stemmen.

14.03 Marcel Bartholomeeussen (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ik wou "ja" stemmen.

14.03 Marcel Bartholomeeussen (SP.A): Moi également.

14.04 André Schellens (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ik wou "ja" stemmen.

14.04 André Schellens (SP.A): Moi également.

14.05 Jean Depreter (PS): Monsieur le président, je voulais voter "oui".

14.05 Jean Depreter (PS): Ik eveneens.

14.06 François Dufour (PS): Monsieur le président, je voulais voter "oui".

14.06 François Dufour (PS): Ik eveneens.

14.07 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je voulais voter "oui".

14.07 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): Ik eveneens.

14.08 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik wou "ja" stemmen.

14.08 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Moi également.

14.09 Annemie Van de Castele (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, wij hebben in grote lijnen voorgestemd omdat wij achter de doelstellingen van het wetsontwerp staan. Uit de discussie is echter duidelijk gebleken dat slecht wetgevend werk is geleverd. Er komen een aantal nieuwe administratieve documenten bij voor de werkgevers waar dat niet echt nodig is. Ik meen ook dat men veel te veel van het repressieve is uitgegaan en veel te weinig inspanningen doet om dergelijke vormen van geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag preventief tegen te gaan.

14.09 Annemie Van de Castele (VU&ID): Nous avons pratiquement tous voté pour. Le projet a certainement une utilité sociale mais le travail législatif a été mal fait. On accorde trop d'importance au volet répressif et pas assez à la prévention. Par ailleurs les entreprises seront confrontées à de trop nombreuses formalités administratives.

15 Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet van ... betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (1584/1)

15 Projet de loi modifiant le Code judiciaire à propos de la loi du ... relative à la protection contre la violence, le harcèlement moral et sexuel au travail (1584/1)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
(Stemming/vote 12)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. (1584/2)
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. (1584/2)

16 Aangehouden amendementen van het wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1363/1 tot 6)

16 Amendements réservés de la proposition de loi de M. Hugo Coveliers modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant àachever la structure fédérale de l'Etat (1363/1 à 6)

Stemming over amendement nr. 5 van Frieda Brepoels c.s. op artikel 2. (1363/6)
Vote sur l'amendement n° 5 de Frieda Brepoels c.s. sur l'article 2. (1363/6)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)		
Ja	2	Oui
Nee	92	Non
Onthoudingen	8	Abstentions
Totaal	102	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en artikel 2 aangenomen.

En conséquence l'amendement est rejeté et l'article 2 adopté.

Stemming over amendement nr. 4 van Yves Leterme c.s. tot invoeging van een artikel 2bis (n). **(1363/6)**
Vote sur l'amendement n° 4 de Yves Leterme c.s. tendant à insérer un article 2bis (n). **(1363/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 14)		
Ja	14	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	102	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 6 van Frieda Brepoels c.s. op artikel 3. **(1363/6)**
Vote sur l'amendement n° 6 de Frieda Brepoels c.s. sur l'article 3. **(1363/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 15)		
Ja	6	Oui
Nee	89	Non
Onthoudingen	6	Abstentions
Totaal	101	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en artikel 3 aangenomen.

En conséquence l'amendement est rejeté et l'article 3 est adopté.

[17] Geheel van het wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1363/5)

[17] Ensemble de la proposition de loi de M. Hugo Coveliers modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat (1363/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 16)		
Ja	98	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	102	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als ontwerp aan de Senaat worden overgezonden.
(1363/7)

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera transmise en tant que projet au Sénat.
(1363/7)

18 Voorstel van huishoudelijk reglement van de commissie voor de Naturalisaties (1328/5)

18 Proposition de règlement d'ordre intérieur de la commission des Naturalisations (1328/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 17)		
Ja	98	Oui
Nee	1	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	102	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel aan van huishoudelijk reglement van de commissie voor de Naturalisaties.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de règlement d'ordre intérieur de la commission des Naturalisations.

Raison d'abstention?

18.01 François Dufour (PS): Monsieur le président, je me suis abstenu pour vous signaler que les deux dernières séances nous ont conduits au-delà de 22.30 heures et ainsi ai-je entendu que, grâce à vous, nous avons du pain sec comme repas le soir.

Le **président:** Adressez-vous au président de la Questure, monsieur Dufour!

18.01 François Dufour (PS): Het is al twee keer dat we tot 22.30 uur vergaderen en dat is al twee keer dat we droog brood te eten krijgen!

De **voorzitter:** Gelieve u te wenden tot de voorzitter van de Quaestuur, meneer Dufour.

18.02 François Dufour (PS): Monsieur le président, on m'a dit que c'était le président de la Chambre qui voulait aussi bien nous entretenir!

Le **président:** Monsieur Dufour, le pain sec nous permet de nous apercevoir que certains sont beurrés!

19 Adoption de l'agenda

19 Goedkeuring van de agenda

Nous devons nous prononcer sur le projet d'ordre du jour que vous propose la Conférence des présidents. Wij moeten ons thans uitspreken over de ontwerp-agenda die de Conferentie van voorzitters u voorstelt.

Pas d'observation? (*Non*) La proposition est adoptée.

Geen bezwaar? (Nee) Het voorstel is aangenomen.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

De vergadering wordt gesloten om 22.31 uur. Volgende vergadering donderdag 7 maart 2002 om 14.15 uur.

La séance est levée à 22.31 heures. Prochaine séance jeudi 7 mars 2002 à 14.15 heures.

BIJLAGE
PLENUMVERGADERING
DONDERDAG 28 FEBRUARI 2002

STEMMINGEN**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif n°°1 - Naamstemming nr. 1

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Barzin, Bellot, Borginon, Brepoels, Brouns, Cahay-André, Coveliers, Creyf, De Block, De Crem, De Croo, Denis, D'hondt Denis, D'hondt Greta, Féret, Germeaux, Goris, Goutry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Lahaye, Lano, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Moerman, Philtjens, Pieters Trees, Pinxten, Seghin, Simonet, Smets André, Smets Tony, Somers, Tant, Valkeniers, Van Aperen, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Rompuy, van Weddingen, Van Weert, Viseur, Willems.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Bartholomeeussen, Bonte, Burgeon, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Decroly, Dehu, Delizée, De Meyer, Depreter, Descheemaeker, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Giet, Gobert, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Janssens, Laenens, Lalieux, Lansens, Larcier, Mayeur, Minne, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Schalck, Schellens, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Vanvelthoven, Verlinde, Wauters.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Personne – Niemand.

Vote nominatif n° 2 - Naamstemming nr. 2

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Féret, Goutry, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuy, Van Weert, Viseur.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Decroly, Willems.

ANNEXE
SÉANCE PLÉNIÈRE
JEUDI 28 FÉVRIER 2002

VOTES**DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**

Vote nominatif n° 3 - Naamstemming nr. 3

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, De Croo, Dehu, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Lahaye, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Minne, Moerman, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Féret, Goutry, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuy, Van Weert, Viseur.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Decroly, Delizée, Harmegnies, Laenens, Lalieux, Larcier, Mayeur, Moriau, Willems.

Vote nominatif n° 4 - Naamstemming nr. 4

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, De Croo, Dehu, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Lahaye, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Minne, Moerman, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Féret, Goutry, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuy, Van Weert, Viseur.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Decroly, Delizée, Laenens, Lalieux, Larcier, Mayeur, Moriau, Talhaoui, Willems.

Vote nominatif n° 5 - Naamstemming nr. 5

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coveliers, De Block, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony,

Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Féret, Goutry, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompu, Van Weert, Viseur.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Coenen, Decroly, Genot, Gerkens, Willems.

Vote nominatif n°6 - Naamstemming nr. 6

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Féret, Goutry, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompu, Van Weert, Viseur.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Decroly, Willems.

Vote nominatif n° 7 - Naamstemming nr. 7

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Féret, Goutry, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompu, Van Weert, Viseur.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Decroly, Willems.

Vote nominatif n° 8 - Naamstemming nr. 8

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Minne, Moerman, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhouwe, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, Decroly, D'hondt Greta, Féret, Goutry, Lefevre, Leterme, Mayeur, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuy, Van Weert, Viseur.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Genot, Lalieux, Willems.

Vote nominatif n° 9 - Naamstemming nr. 9

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Goutry, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuy, van Weddingen, Viseur.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhouwe, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, Verlinde, Wauters.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Borginon, Féret, Van de Castele, Van Weert, Willems.

Vote nominatif n° 10 - Naamstemming nr. 10

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Borginon, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Goutry, Lano, Lefevre, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Smets André, Tant, Van de Castele, Vande

Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuj, van Weddingen, Van Weert, Viseur.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, Verlinde, Wauters.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Féret, Willems.

Vote nominatif n° 11 - Naamstemming nr. 11

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Brepoels, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Goutry, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Tant, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuj, van Weddingen.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeußen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, Verlinde, Wauters.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Arens, Borginon, Féret, Lano, Lefevre, Smets André, Van de Castele, Van Weert, Viseur, Willems.

Vote nominatif n° 12 - Naamstemming nr. 12

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Cahay-André, Campstein, Chabot, Coenen, Coveliers, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lansens, Larcier, Lefevre, Lejeune, Mayeur, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Pinxten, Schalck, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tant, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, Van Weert, Verlinde, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Personne – Niemand.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Arens, Brepoels, Brouns, Creyf, De Block, De Crem, D'hondt Greta, Féret, Goris, Goutry, Lenssen, Leterme, Pieters Trees, Smets André, Van de Castele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Rompuy, van Weddingen, Willems.

Vote nominatif n° 13 - Naamstemming nr. 13

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Brepoels, Van Hoorebeke.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Brouns, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, Creyf, De Block, De Crem, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, D'hondt Greta, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Goutry, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Leterme, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Pieters Trees, Pinxten, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tant, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Vande Walle, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Van Parys, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Arens, Borginon, Féret, Smets André, Van de Castele, Van Weert, Viseur, Willems.

Vote nominatif n° 14 - Naamstemming nr. 14

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Brouns, Creyf, De Crem, D'hondt Greta, Goutry, Leterme, Pieters Trees, Pinxten, Tant, Vandeurzen, Vande Walle, Van Parys, Van Rompuy.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Schalck, Schellens, Seghin, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Arens, Borginon, Brepoels, Féret, Lefevre, Smets André, Van de Castele, Van Hoorebeke, Van Weert, Viseur, Willems.

Vote nominatif n° 15 - Naamstemming nr. 15

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Borginon, Brepoels, Creyf, Van de Castele, Van Hoorebeke, Van Weert.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Brouns, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, De Block, De Crem, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, D'hondt Greta, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Goris, Goutry, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lejeune, Lenssen, Leterme, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Philtjens, Pieters Trees, Pinxten, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tant, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Vande Walle, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Van Parys, Van Rompu, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Wauters.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Arens, Féret, Lefevre, Smets André, Viseur, Willems.

Vote nominatif n° 16 - Naamstemming nr. 16

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Brouns, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, Creyf, De Block, De Crem, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, D'hondt Greta, Douifi, Drion, Dufour, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Goutry, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Pieters Trees, Pinxten, Schalck, Schellens, Seghin, Simonet, Smets André, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Vande Walle, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Van Parys, Van Rompu, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verlinde, Viseur, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Personne – Niemand.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Brepoels, Féret, Van Hoorebeke, Willems.

Vote nominatif n° 17 - Naamstemming nr. 17

Ont répondu oui - Voor hebben gestemd:

Les membres-De leden: Ansoms, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Brepoels, Brouns, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Coveliers, Creyf, De Block, De Crem, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, D'hondt Greta, Douifi, Drion, Eerdekkens, Erdman, Frédéric, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Goutry, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lano, Lansens, Larcier, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Mayeur, Minne, Moerman, Moriau, Peeters, Pelzer-Salandra, Philtjens, Pieters Trees, Pinxten, Schalck,

Schellens, Seghin, Simonet, Smets André, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tant, Tavernier, Timmermans, Valkeniers, Van Aperen, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maele, Vandeurzen, Vande Walle, Van Grootenbrulle, Vanhoutte, Van Overtveldt, Van Parys, Van Rompu, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verlinde, Viseur, Wauters.

Ont répondu non - Tegen hebben gestemd:

Les membres-De leden: Féret.

Se sont abstenus - Hebben zich onthouden:

Les membres-De leden: Dufour, Van Hoorebeke, Willems.

INTERNE BESLUITEN

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

1. Wetsvoorstel (de heren Bart Laeremans en Bert Schoofs) tot wijziging van het decreet van 19-22 juli 1791 "relatif à l'organisation d'une police municipale et correctionnelle" en houdende vaststelling van de Nederlandse tekst van hetzelfde decreet (nr. 1638/1).

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

2. Voorstel van verklaring (de dames Els Van Weert en Annemie Van de Castele en de heer Ferdy Willems) tot herziening van de artikelen 66, 71 en 118bis van de Grondwet (nr. 1639/1).

Verzonden naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen

3. Wetsvoorstel (de heren Koen Bultinck, Roger Boutecka, Hagen Goyvaerts en Guy D'haeseleer) tot wijziging van het BTW-wetboek inzake de aankoop van automobielen voor personen die in aanmerking komen voor het bekomen van een speciale parkeerkaart voor gehandicapten (nr. 1643/1).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

4. Wetsvoorstel (de heer Geert Bourgeois) tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State met het oog op de bekendmaking van de adviezen van de afdeling wetgeving en de wijziging van de wijze van verdeling van de verzoeken om advies aan de afdeling wetgeving (nr. 1644/1).

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

5. Wetsvoorstel (de heer Hugo Coveliers en mevrouw Jacqueline Herzet) betreffende de invoering van een regeling voor medewerkers met het gerecht (nr. 1645/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

DECISIONS INTERNES

PROPOSITIONS

Prise en considération

1. Proposition de loi (MM. Bart Laeremans et Bert Schoofs) modifiant le décret des 19-22 juillet 1791 relatif à l'organisation d'une police municipale et correctionnelle et portant le texte néerlandais dudit décret (n° 1638/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

2. Proposition de déclaration (Mmes Els Van Weert et Annemie Van de Castele et M. Ferdy Willems) de révision des articles 66, 71 et 118bis de la Constitution (n° 1639/1).

Renvoi à la commission de la Révision de la Constitution et de la Réforme des Institutions

3. Proposition de loi (MM. Koen Bultinck, Roger Boutecka, Hagen Goyvaerts et Guy D'haeseleer) modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée en ce qui concerne l'acquisition de voitures automobiles par des personnes pouvant prétendre à une carte spéciale de parking pour handicapés (n° 1643/1).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

4. Proposition de loi (M. Geert Bourgeois) modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat en vue de la publication des avis de la section de législation et de la modification des modalités de la répartition des demandes d'avis adressées à cette section (n° 1644/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

5. Proposition de loi (M. Hugo Coveliers et Mme Jacqueline Herzet) instaurant un régime pour les collaborateurs de la justice (n° 1645/1).

Renvoi à la commission de la Justice

6. Wetsvoorstel (de heren Yves Leterme, Daniel Bacquelaine en Hugo Coveliers, de dames Frieda Brepoels en Joëlle Milquet en de heren Jef Tavernier en Dirk Van der Maelen) tot wijziging van de kieswetgeving, wat betreft de vermelding van politieke partijen boven de kandidatenlijsten op de stembiljetten bij de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers, de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap (nr. 1647/1).

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

7. Wetsvoorstel (de heren Yves Leterme, Daniel Bacquelaine en Hugo Coveliers, de dames Frieda Brepoels en Joëlle Milquet en de heren Jef Tavernier en Dirk Van der Maelen) tot wijziging van de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europees Parlement wat betreft de vermelding van de politieke partijen boven de kandidatenlijsten op de stembiljetten (nr. 1648/1).

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

8. Voorstel van resolutie (de heren Yvan Mayeur, Yvon Harmegnies en Dirk Van der Maelen) betreffende de economische en sociale situatie in Argentinië alsook betreffende de gebeurtenissen die het land in december 2001 in een zware crisis hebben gebracht (nr. 1657/1).

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

9. Voorstel van resolutie (mevrouw Claudine Drion c.s.) betreffende de herinvoering van de door president G. Bush van de Verenigde Staten voorgestane "Mexico City Policy" (nr. 1663/1).

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

10. Wetsvoorstel (de heer Raymond Langendries) tot instelling van een opvangverlof in geval van adoptie (nr. 1659/1).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

11. Wetsvoorstel (de heer Daniel Bacquelaine) tot wijziging van artikel 37, § 17, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, teneinde in de sector van de kinesitherapie het remgeld in te stellen (nr. 1665/1).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

6. Proposition de loi (MM. Yves Leterme, Daniel Bacquelaine et Hugo Coveliers, Mmes Frieda Brepoels et Joëlle Milquet et MM. Jef Tavernier et Dirk Van der Maelen) modifiant les lois électorales en ce qui concerne l'indication des partis politiques au-dessus des listes de candidats sur les bulletins de vote pour les élections des Chambres législatives fédérales, du Conseil flamand, du Conseil régional wallon, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone (n° 1647/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

7. Proposition de loi (MM. Yves Leterme, Daniel Bacquelaine et Hugo Coveliers, Mmes Frieda Brepoels et Joëlle Milquet et MM. Jef Tavernier et Dirk Van der Maelen) modifiant la loi du 23 mars 1989 relative à l'élection du Parlement européen en ce qui concerne l'indication des partis politiques au-dessus des listes de candidats sur les bulletins de vote (n° 1648/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

8. Proposition de résolution (MM. Yvan Mayeur, Yvon Harmegnies et Dirk Van der Maelen) relative à la situation économique et sociale de l'Argentine ainsi qu'aux événements qui secouèrent le pays en décembre 2001 (n° 1657/1).

Renvoi à la commission des Relations extérieures

9. Proposition de résolution (Mme Claudine Drion et consorts) concernant le rétablissement de la "politique de Mexico" par le président des Etats-Unis d'Amérique (n° 1663/1).

Renvoi à la commission des Relations extérieures

10. Proposition de loi (M. Raymond Langendries) créant un congé d'accueil en cas d'adoption (n° 1659/1).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

11. Proposition de loi (M. Daniel Bacquelaine) modifiant, en vue d'instaurer le ticket modérateur en kinésithérapie, l'article 37, § 17, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonné le 14 juillet 1994 (n° 1665/1).

Renvoi à la commission des Affaires sociales